

wroclaw.pl

Centrum historii

Na wystawie „Wrocław 1945–2016”
w Centrum Historii Zajezdnia
poczujesz się jak w dawnym Wrocławiu
i poznasz fascynującą
opowieść o mieście.

str. 10–11

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 28 (286), 29.07-4.08.2026

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 6–7

29 tys. studzienek pod nadzorem

BARTOSZ MOKSZYCKI

Nowy przetarg na wywóz odpadów

Ekosystem opublikował przetarg 24.07. Zachowuje on wszystkie dotychczasowe rozwiązania doceniane przez Wrocławian, a dodatkowo stawia na edukację.

str. 3

Wakacje z wroclaw.pl na Zakrzowie 2.08

Po udanym rodzinnym pikniku na Maślicach i Gaju przyszedł czas na spotkanie w Parku Jedności na Zakrzowie. Wpadnijcie do nas podczas spaceru.

str. 12

Polecamy dobre lektury na urlop

Na urlopie mamy czas, aby przeczytać coś naprawdę dobrego i wymagającego uwagi. Oto 9 książek, które poleca nasza specjalistka od kultury – Magdalena Talik.

str. 17

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Szanowni Państwo,

mam nadzieję, że nie przegapiliście rewolucyjnej zmiany, którą udało nam się wypracować z gminami aglomeracji, rządem i Lasami Państwowymi! 13 tys. ha to 130 kilometrów kwadratowych – tyle obejmą pierwsze w Polsce lasy społeczne. I zostaną one utworzone właśnie wokół naszej aglomeracji. To zmiana zasad gospodarowania: funkcja produkcyjna lasu ustępuje rekreacyjnej, zdrowotnej, klimatycznej i przyrodniczej.

Do zielonego pierścienia weszło 11,6 tys. ha lasów państwowych z czterech nadleśnictw oraz lasy komunalne. Ponad 8 tys. ha otrzymało status lasów prospołecznych, bez zrębów zupełnych i z dłuższym okresem odnowienia. W granicach miasta ochroną objęto m.in. Las Mokrzeński i Rędziński, poza nimi – kompleksy w nadleśnictwach: Miękinia, Oleśnica, Oława i Oborniki Śląskie.

Elinor Ostrom, jedna z moich ulubionych autorek w czasie studiów na socjologii UW, wykazała, że wspólne zasoby, by nie zostały zmarnowane, nie muszą zostać sprywatyzowane (mieliśmy w PRL takie przekonanie, że to, co publiczne czy państwowe, to niczyje, czyli można z tego korzystać bez opamiętania, aż do całkowitego zużycia). Tymczasem wspólne zasoby mogą działać nieprzerwanie, jeśli tylko są dobrze zarządzane. Kiedy tak się dzieje? Jeśli reguły powstają przy udziale tych, którzy z nich korzystają. Wrocławskie lasy społeczne są praktycznym zastosowaniem tej zasady. Ich granice ustalali leśnicy, samorządy, przyrodnicy i mieszkańcy. Spór o wycinki zakończył się nie ogólną deklaracją, lecz mapą, powierzchnią i zmianą sposobu prowadzenia gospodarki leśnej.

Miasto zaczyna się jednak znacznie wcześniej niż przy tablicy z jego nazwą. Widać to także na

talerzu. Wrocław codziennie potrzebuje tysięcy ton żywności, choć niemal cała powstaje poza jego granicami. Każdy posiłek łączy więc pole, przetwórnictwo, magazyn, transport, sklep, kuchnię i system odbioru odpadów. Samorząd nie będzie sadił ziemniaków, może jednak wspierać targowiska i ogrody społeczne, ułatwiać sprzedaż bezpośrednią, ograniczać marnowanie jedzenia oraz rozsądnie układać zamówienia dla szkół i innych miejskich instytucji. Krótszy łańcuch dostaw oznacza większą odporność na kryzysy, lepszą pozycję lokalnych producentów i bardziej przejrzyste pochodzenie żywności. O tych konkretnych narzędziach rozmawiamy właśnie podczas Wrocławskiego Forum Żywnościowego.

Jacek Sutryk

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 30.07	PT. 31.07	SOB. 1.08	ND. 2.08	PN. 3.08	WT. 4.08	ŚR. 5.08
36°C	34°C	31°C	30°C	32°C	33°C	33°C

POCZTÓWKA Z MIASTA

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Wrocław zaszumił setkami rolkowych kółek

Za nami druga w tym roku odsłona imprezy **Nightskating Wrocław** – widowiskowego przejazdu ulicami miasta, w którym wzięli udział miłośnicy rolek, wrotek i longboardów (większa, dłuższa i szersza odmiana klasycznej deskorolki). Zabawa rozpoczęła się 24 lipca od wspólnej rozgrzewki, a potem do akcji wjechała muzyka, kolorowe światła i kilkaset osób przemierzających Wrocław na kółkach. Przed wyjazdem organizatorzy przedstawili trasę i najważniejsze zasady bezpieczeństwa. Nie zabrakło też instruktażu z podstaw jazdy.

O godz. 21.30 korowód wyruszył na ulice, a całość odbywała się przy zabezpieczeniu policji. W wydarzeniu wzięło udział kilkaset osób: doświadczeni rolkarze oraz ci, któ-

rzy jeżdżą rekreacyjnie albo dopiero nabierają pewności na kolorowych kółkach.

Nightskating to nie wyścig, zawody czy rywalizacja. Tu liczy się dobra atmosfera i wspólna jazda. Do tego dochodzi możliwość zobaczenia wieczornego Wrocławia z niecodziennej perspektywy, bo zamiast jazdy po chodnikach czy ścieżkach rowerowych, rolkarze mogli skorzystać z ulic, a zamiast odgłosów i zgiełku aut, miasto zaszumiło dziesiątkami kółek rolek i wrotek. Jeśli zastanawiacie się nad udziałem w kolejnej edycji i czy sobie poradzicie – nie wahajcie się! To wydarzenie, które łączy sport, rekreację i doskonałą zabawę, a dołączyć do niej może każdy, niezależnie od poziomu zaawansowania.

Będą nowe udogodnienia dla mieszkańców

Ekosystem opublikował przetarg na odbiór, zbieranie, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Wrocławia. Czteroletni kontrakt na ponad 2 mld zł to gwarancja ciągłości usług, powrót do sprawdzonych rozwiązań i wprowadzenie udogodnień dla mieszkańców.

Redakcja

Po unieważnieniu poprzedniego przetargu z początku czerwca – co było konieczne ze względu na ochronę prawną systemu – priorytetem miasta i Ekosystemu stało się nieprzerwane zapewnienie obsługi mieszkańców.

– Sprawne funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami to jeden z kluczowych filarów działania miasta. Wrocławianki i Wrocławianie zasługują na usługi najwyższej jakości, bez obaw o stabilność wywozu odpadów z ich osiedli – podkreśla Michał Młyniczak, prezes zarządu spółki Ekosystem. – Apelujemy do wszystkich firm, które staną do tego przetargu, o dojrzałość i społeczną odpowiedzialność. Liczymy na rzetelną rywalizację rynkową i dążenie do szybkiego rozstrzygnięcia postępowania, bez paraliżowania procesu mnożeniem odwołań. Szybkie i sprawne wyłonienie wykonawców leży w bezpośrednim interesie wszystkich mieszkańców Wrocławia.

Częstszy wywóz i SZOT na stałe

Nowa specyfikacja przetargowa zachowuje wszystkie dotychczasowe rozwiązania doceniane przez Wrocławian:

- wysoką częstotliwość odbioru (w gęstej zabudowie nawet do 5-6 razy w tygodniu)
- funkcjonowanie Mobilnego SZOP-u (Samochodu Zbierającego Odpady Problemowe)
- dwutorowy system odbioru gąbrytów i odpadów zielonych.

ZUZANNA SZARCZYŃSKA

Oprócz częstszego odbioru odpadów w nowym przetargu przewidziano także działania edukacyjne

Jednocześnie specyfikacja podnosi rygory obsługi. Do obowiązków operatorów wejdzie m.in. częstsze mycie i dezynfekcja pojemników – trzy razy w roku dla odpadów zmieszanych oraz aż cztery razy w roku dla bioodpadów. Do systemu na stałe włączona zostanie także usługa Mobilnego SZOT-u (odbioru tekstyliów i odzieży), która dotąd funkcjonowała jako projekt pilotażowy. Aby uszczelnić system, pojazdy wykonawców zostaną wyposażone w zalegalizowane wagi, systemy identyfikacji RFID oraz monitoring wizyjny.

Nowością w przetargu jest znaczące rozbudowanie działań z zakresu edukacji ekologicznej przy

wspieraniu wyłonionych wykonawców. Poza dotychczasową, szeroką ofertą edukacyjną program przewiduje m.in. akcje zbiórki odpadów problemowych i tekstyliów przy szkołach, wyposażenie zgłoszonych placówek oświatowych w zestawy pojemników do segregacji, edukacyjne akcje plenerowe dla mieszkańców oraz praktyczne warsztaty dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych.

Otwarcie ofert we wrześniu

– To jedno z absolutnie kluczowych i największych postępowań w historii wrocławskiego samorządu, od którego bezpośrednio zależy stabilność funkcjonowania

całego miasta oraz komfort mieszkańców. Jako władze Wrocławia deklarujemy pełne wsparcie dla spółki Ekosystem na każdym etapie tego przetargu i będę osobiście czuwać nad sprawnym, bezpiecznym oraz w pełni transparentnym przebiegiem całego procesu – podkreśla Grzegorz Roman, wiceprezydent Wrocławia.

Władze Ekosystemu podkreślają, że specyfikacja została opracowana po drobiazgowej analizie merytorycznej i prawnej. Postępowanie przetargowe ukaże się w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 27 lipca. Otwarcie ofert potencjalnych wykonawców planowane jest na wrzesień.

Inwestycja w stadion na Zakrzowie

Miasto ogłosiło przetarg na budowę nowoczesnego zaplecza stadionu przy ul. Niepodległości 6. To kolejny etap rozwoju sportowego kampusu dawnego Polaru, który w ostatnich latach przechodzi modernizację.

W ramach zadania powstanie nowy budynek, w którym znajdą się szatnie z pełnym zapleczem sanitarnym, sala do rozgrzewki i ćwiczeń ogólnorozwojowych, strefa regeneracji oraz gabinet fizjoterapii. Obiekt zostanie też w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ponadto projekt zakłada zastosowanie rozwiązań proekologicznych. Na dachu zamontowane zostaną panele fotowoltaiczne, a woda opadowa będzie gromadzona w zbiorniku i wykorzystywana do podlewania murawy. W ramach inwestycji powstaną także nowe miejsca postojowe, stojaki rowerowe oraz zagospodarowana zostanie zielen wokół stadionu. Ogłoszenie przetargu rozpoczyna procedurę wyłonienia wykonawcy. Po podpisaniu umowy przewidziano 16 miesięcy na realizację inwestycji. Wartość zadania wynosi około 19 mln zł.

Oddaj krew, jeśli możesz

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa apeluje o oddawanie krwi. Pilnie poszukiwane są wszystkie grupy. Do centrum przy ul. Czerwonego Krzyża 5/9 można zgłosić się w pon., śr. i czw. w godz. 7-17.30, we wt. i pt. od 7 do 13.30 i w sob. w godz. 7.30-12. Płytki krwi przyjmowane są pn.-pt. w godz. 7-12, a osocze pn.-wt.-pt. w godz. 7-12.30, śr. i czw. w godz. 7-16, sob. w godz. 7.30-11. Akcje wyjazdowe organizowane są: ■ 1.08 przy Przylądku Nadziei (Borowska 213) w godz. 11-15 ■ 6.08 przy CH Magnolia (Legnicka 58) w godz. 9-13.

► WAŻNE! We Wrocławiu zaczyna brakować krwi o Rh-. RCKiK apeluje, by krwiodawcy, zwłaszcza z tą grupą, odwiedzili centrum jeszcze przed wyjazdem na wakacje.

Standard usług na tle innych miast				
	Wrocław	Warszawa	Kraków	Poznań
Częstotliwość odbioru (max)	5-6x / tydz. w gęstej zabudowie	2x / tydz. zmieszane w blokach	do 3x / tydz. w centrach	1-2x / tydz. zabudowa wielorodzinna
Mobilna zbiórka odzieży i tekstyliów	SZOT autorski mobilny system	brak tekstyla w ogólnym MPSZOK	częściowo „Oddaj ubrania” – odbiór z domu	brak tekstyla w ogólnym „Gratowóz”
Zużyte opony w PSZOK (limit roczny)	bez limitu na mieszkańca przyjmowane bez rocznego limitu	4 szt. / rok	20 szt. / rok	8 szt. / rok
Odpady budowlane w PSZOK (limit)	bez limitu na mieszkańca bez wskazanego limitu ilościowego	200 kg jednorazowo	200 kg miesięcznie	limit tylko wybrane, czyste frakcje

Lasy społeczne, czyli 13 tys. hektarów wypoczynku

Jako pierwsi mamy prawnie zagwarantowany zielony pierścień wokół miasta, który ma służyć wypoczynkowi i rekreacji – naszemu zdrowiu – a nie zarabianiu na sprzedaży drewna. To 11,6 tys. ha lasów państwowych z czterech nadleśnictw plus lasy komunalne i inne zielone obszary dające w sumie ponad 13 tys. ha zieleni.

Bartosz Chochołowski

Pierwsze w Polsce lasy społeczne powstały wokół 11 największych aglomeracji (w skład których wchodzi 14 miast) – w tym wrocławskiej. Są one bezpośrednią odpowiedzią na wieloletnie protesty mieszkańców, samorządów i organizacji ekologicznych, którzy sprzeciwiali się intensywnym wywalczeniom na terenach użytkowanych przez spacerowiczów, biegaczy i rowerzystów.

Głównym założeniem projektu wprowadzającego lasy o wiodącej funkcji społecznej (nowa kategoria obszarów leśnych w Polsce) jest zmiana priorytetów w zarządzaniu lasami otaczającymi największe miasta. Na tych obszarach tradycyjna funkcja gospodarcza, czyli komercyjne pozyskiwanie surowca drzewnego ustępuje celom rekreacyjnym, zdrowotnym, klimatycznym i przyrodniczym.

Lasy społeczne wokół Wrocławia pełnią ważne funkcje regulacyjne: retencyjną, regulującą klimat, a także przyczyniają się do oczyszczania powietrza i przeciwdziałają erozji. Służą więc wypoczynkowi mieszkańców, są one też ważne z powodów przyrodniczych, bo dostosowane są do współczesnych wyzwań klimatycznych i pełnią ważną rolę jako

Las Mokrzański to największy las w granicach administracyjnych Wrocławia – zajmuje ponad 550 hektarów

zielone aglomeracyjne pierścienie wokół miast.

Droga do formalnej inauguracji lasów społecznych we Wrocławiu wymagała wypracowania trudnego kompromisu. Prace nad mapą nowych obszarów ochronnych ruszyły w drugiej połowie

2024 r., choć dyskusje i rozmowy rozpoczęły się jeszcze wcześniej, w okolicach 2020 r. Kamieniem milowym był powołany w 2024 r. przez ministerstwo lokalny zespół, który składał się z przedstawicieli Lasów Państwowych, urzędników wrocławskiego magistratu, samorządowców z okolicznych gmin

podwrocławskich oraz aktywistów miejskich i przyrodniczych.

Ostateczne porozumienie określiło granice stref ochronnych. W efekcie tych ustaleń statusem lasu społecznego objęto w aglomeracji wrocławskiej łącznie ponad 13 tys. ha. Zmiany objęły zarówno lasy

komunalne, zarządzane dotychczas przez miasto (około 964 ha), jak i tereny w granicach Wrocławia zarządzane przez Lasy Państwowe (około 1200 ha, w tym m.in. Las Mokrzański i Las Rędziński).

Największe powierzchnie objęły lasy w nadleśnictwach Miękinia, Oleśnica, Oława i Oborniki Śląskie. Szczególnym nadzorem otoczono cenne krajobrazowo lasy nadrzeczne wzdłuż Odry i Bystrzycy (np. rejon Kotowic, Siedlec czy Mostu Ratyńskiego) oraz lasy w okolicach Długołęki, Kiełczowa i na Wzgórzach Trzebnickich.

Aby te lasy dobrze nam służyły, ich gospodarowanie będące po stronie leśników zostało podzielone na trzy kategorie:

- **las naturalne**, gdzie praktycznie wszystko pozostawione jest przyrodzie, a ingerencja może dotyczyć sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa osób, które poruszają się szlakami
- **lasy zbliżone do naturalnych**, gdzie zachodzą procesy i zjawiska powodujące odnawianie się przyrody
- **lasy prospołeczne**, gdzie będzie prowadzona gospodarka zapewniająca komfort osobom, które korzystają z jego dobrodziejstw związanych z samopoczuciem, wysiłkiem fizycznym i rekreacją.

Pierwsze tegoroczne warzywa dla ponad 5 tys. osób

Pakiet tegorocznych zdrowych zbiorów trafił m.in. do Żłobka nr 12

Wyhodowane na Miejskiej Farmie Wrocław warzywa trafiają już na talerze dzieci w 16 miejskich żłobkach i 10 przedszkolach, a także do podopiecznych Domów Pomocy Społecznej.

Tomasz Wysocki

Farma to miejskie pole warzywne (na terenie Stacji Badawczo-Dydaktycznej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu na Swojczycach), gdzie plony uprawiane są naturalnymi metodami. W tym sezonie na powierzchni około 3 ha są uprawiane: ziemniaki, buraki, dynie, cukinie, marchew, fasolka szparagowa, pasternak, por, cebula, ogórek zielony, natka pietruszki, szczypiorek i koperek. Ze względu na okres wakacyjny plony dostarczane są obecnie do 15 czynnych żłobków i przedszkoli, jednak w tym sezonie zwiększy się liczba odbiorców warzyw – trafia

one aż do 16 miejskich żłobków, 10 przedszkoli i Domów Pomocy Społecznej, co oznacza ponad 5 tys. odbiorców.

21 lipca wystartował kolejny element projektu farmy, czyli cykl warsztatów edukacyjnych dla dzieci. Zajęcia organizowane są w nowej Strefie Edukacji Miejskiej Farmy, utworzonej na terenie Stacji Badawczo-Dydaktycznej na Swojczycach, dzięki wsparciu partnera projektu – firmie InPost. Warsztaty „Tropimy dobre nawyki” prowadzi Fundacja Polskie-Dzieci.org. Dzieci w wieku 5–6 lat uczestniczą w „żywej lekcji” pod gołym niebem. Program łą-

czy edukację, aktywność ruchową i wspólne gotowanie. Na zakończenie każdy uczestnik otrzymuje Dyplom Oficjalnego Tropiciela Dobrych Nawyków. Miejska Farma organizuje także wizyty studyjne dla przedstawicieli placówek oświatowych i opiekuńczych, podczas których uczestnicy mogą zobaczyć, jak wygląda produkcja warzyw, poznać metody upraw stosowane na farmie oraz założenia programu.

Łącznie przez dwa sezony farma wyprodukowała 124 tony warzyw. Z nadwyżek przygotowano ponad 15,5 tys. posiłków dla osób potrzebujących.

Pomagają zmieniać trudności w nowe początki

Jakie wsparcie daje Fundacja PRESTO, kto może na nią liczyć i co z tym wspólnego ma pralnia, kocyk albo elegancka wizytówka? Beata Turska pyta Joannę Cegielską-Kędzię, prezeskę organizacji.

Czym zajmuje się Fundacja PRESTO?

Istniejemy od 2018 r. i działamy na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (np. na skutek problemów ze zdrowiem albo innych życiowych zawirowań: uzależnienia, kryzysu bezdomności, długotrwałego bezrobocia). Pomagamy im znaleźć pracę, utrzymać ją, słowem wyjść na prostą i stać na własnych nogach.

I jak taka pomoc wygląda?

Różnie, bo sytuacja każdej osoby jest inna. Na początku najważniejsza jest rozmowa, która pozwala określić najpilniejsze potrzeby. Nie zawsze da się zacząć od pracy. Często jest tak, że ludzie, którzy się do nas zgłaszają, muszą najpierw zająć się swoim zdrowiem (również psychicznym), znaleźć dach nad głową, uporządkować relacje rodzinne albo rozwiązać inne problemy.

Zalóżmy, że wywiad jest przeprowadzony, potrzeby określone, pod-

Dzięki fundacji osoby w trudnej sytuacji znajdują zatrudnienie i współtworzą „Wyprawkę Wrocławską”

stawowe sprawy uporządkowane. Co dalej? Zatrudniacie taką osobę?

W tej chwili realizujemy kilka zadań finansowanych m.in. przez gminę i planując każde z nich, myśleliśmy przede wszystkim o zatrudnieniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pracują na przykład przy „Wyprawce

Wrocławskiej”, czyli pakiecie powitalnym, którą otrzymują noworodki – rocznie dostarczamy ich 6,5 tys. Zatrudnieni u nas kompletują i pakują wyprawkę (kocyk, Wrocławski Informator Rodzinny, body, maskotkę, list prezydenta miasta itd.), ale też szyją torby i inne rzeczy.

W projekcie „niemarnuJEMY – idea zero waste w praktyce” przygotowują i wydają żywność. Pracują także w pralni, którą mamy od ubiegłego roku i która jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców Przedmieścia Oławskiego – nie wszyscy mają tu pralki, ba, niektórzy nie mają nawet łazienek. Można przynieść pranie,

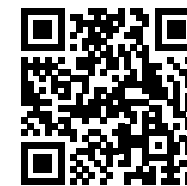
a zatrudnione przez nas osoby zajmą się nim, a potem oddadzą je wyprasowane i pachnące.

Pracownicy fundacji mają zwyczajną umowę o pracę, pensję, urlopy?

Tak, bo jesteśmy zakładem pracy. Siedmioro z nich (osoby, które pracują codziennie od pon. do pt.) ma umowę o pracę, natomiast siedem osób, z którymi współpracujemy rzadziej – umowę-zlecenie.

Nie jesteście w stanie zatrudnić wszystkich, którzy potrzebują pracy?

Większości osób, które się do nas zgłaszają, pomagamy znaleźć pracę w innych miejscach. Prowadzimy poradnictwo zawodowe i konsultacje z psychologiem. Rozmawiamy o tym, co i na jakich warunkach chciałoby robić, co już potrafią, czego powinny się nauczyć.

CZYTAJ CAŁY WYWIAD

Od czego zacząć, czyli mObywatel krok po kroku

Przygotowaliśmy wskazówki, które ułatwią korzystanie z aplikacji mObywatel. Sprawdź, jak krok po kroku zainstalować najpopularniejszą aplikację publiczną w Polsce.

Redakcja

Dlaczego warto mieć mObywatela w swoim telefonie?

- Dzięki niemu **bezpiecznie i wygodnie** skorzystasz z cyfrowych dokumentów i szybko załatwisz sprawy urzędowe w telefonie.
- Aplikacja **ułatwi organizację codziennego życia** i zapewni stały dostęp do danych z rejestrów państwowych, z których skorzystasz w dowolnym momencie.

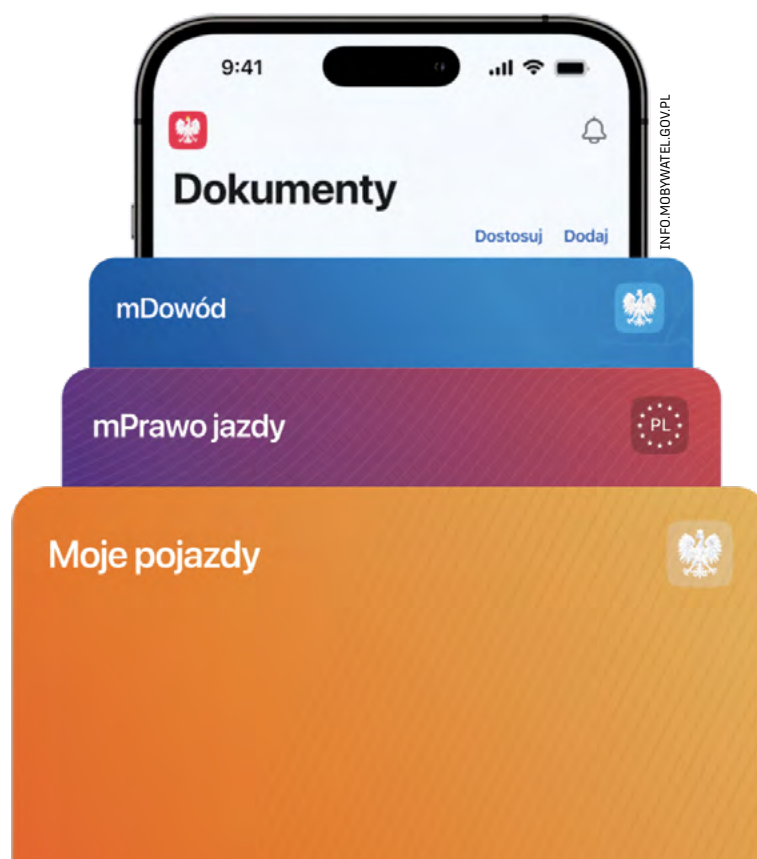
Co jest potrzebne do korzystania z aplikacji?

- **Podstawą jest smartfon** z systemem operacyjnym Android w wersji 8.0 (lub nowszej) lub z systemem iOS w wersji 16 (lub wyższym).

- **Aplikację pobierzesz** z oficjalnych sklepów Google Play i App Store.

Po zainstalowaniu mObywatela **dodaj pierwszy dokument**, może nim być:

- mDowód (żeby go dodać, potrzebujesz profilu zaufanego, bankowości elektronicznej lub e-dowodu)
- dokument ochrony czasowej (tu potrzebujesz profilu zaufanego)
- legitymacja szkolna – wersja Junior (do dodania potrzebny jest kod QR lub kod UUID ze Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej: www.zpe.gov.pl)
- legitymacja studencka (wymagany jest kod QR i kod aktywności otrzymany od uczelni, np. przez konto studenckie na platformie USOSweb).

Warto pamiętać, że w zależności od tego, jaki dokument dodasz jako pierwszy, będziesz mieć w aplikacji dostęp do innych dokumentów i usług.

Jak zainstalować aplikację krok po kroku?

- Przeczytaj i zaakceptuj regulamin oraz politykę prywatności aplikacji.
- Ustaw hasło na co najmniej 8 znaków, w tym małą i wielką literę, cyfrę i znak specjalny.
- Dodaj pierwszy dokument, dzięki któremu potwierdzisz tożsamość, a potem możesz dodawać kolejne.

Do aplikacji zalogujesz się na dwa sposoby:

- za pomocą ustawionego hasła
- za pomocą biometrii, czyli odcisku palca lub skanu twarzy.

➤ Więcej o aplikacji na: www.wro.news/wskazowki-mobywatel

„Hot spoty deszczowe” pod nadzorem. Widzisz zatkaną studzienkę? Zgłoś to

Ulice Legnicka, Pułaskiego, Borowska i Grota-Roweckiego to miejsca we Wrocławiu, w których najczęściej dochodziło do utrudnień związanych z ostatnimi nawałnicami. Sprawdzamy, dlaczego woda regularnie się tam gromadzi i jak służby miejskie przygotowują się na ulewy.

Bartosz Senderek

Burze i deszcze w lipcu nie są niczym nowym, to typowe zjawiska dla naszego klimatu, które występują praktycznie co roku. W przeszłości jednak burza nad Wrocławiem oznaczała chwilowe ochłodzenie i kilka kałuż. Dziś jej konsekwencją są poważne utrudnienia na drogach i torowiskach, o czym mogliśmy się przekonać 14 i 15 lipca.

Szczególną uwagę może zwracać fakt, że zalewane przez ulewy są praktycznie zawsze te same miejsca. Po dużych opadach często występują mniejsze lub większe problemy z przejazdem pod wiaduktem na Reymonta czy kursowaniem tramwajów przez ul. św. Jadwigi. Dlaczego w miejscach tych dochodzi do lokalnych podtopień? Powodem są konsekwencje anomalii pogody: długotrwałych okresów suszy i następujących tuż po nich krótkich ekstremalnych opadów deszczu.

Tylko podczas nawałnic, które przeszły przez Wrocław 14 i 15 lipca, spadło tyle deszczu, co w innych latach w ciągu dwóch tygodni.

Podczas ostatnich nawałnic zalewany był m.in. przejazd pod wiaduktem na ul. Reymonta

– 14 lipca 2026 r. nad Wrocławiem przeszła gwałtowna, punktowa ulewa, podczas której w zaledwie 18 minut spadło 19 mm deszczu. Kolejnego dnia, w ciągu kolejnych 3,5 godziny, spadło następne 37 mm deszczu. Oznacza to, że w ciągu kilkudziesięciu godzin nad miastem spadła ponad połowa typowych dla lipca opadów we Wrocławiu, któ-

re wynoszą statystycznie 93 mm – mówi Przemysław Gałecki, wiceprezes MPWiK S.A. we Wrocławiu

Studzienki mają problem z taką ilością wody

Od marca 2025 roku za utrzymanie wpustów ulicznych, których celem jest odprowadzenie wody deszczowej,

wej, odpowiada MPWiK (wcześniej zarządzał nimi ZDiUM). Łącznie takich miejsc na terenie naszego miasta jest 29 tysięcy. Wodociągi na bieżąco dbają o to, by były one sprawne i zawsze gotowe do przyjęcia deszczu. System ten ma jednak swoją wydajność, która wynika choćby z grubości rur.

W uproszczeniu można powiedzieć, że deszcz pada szybciej, niż miejska infrastruktura jest w stanie przyjmować wodę. Obrazowo: to tak, jak-

byśmy do brodzika kabiny prysznicowej zamiast używać prysznica, nagle zaczęli wlewać wodę wiadrem. Woda spłynie do kanalizacji, ale dopiero po chwili, mimo że w rurach nic nie zalega.

Podobnie działa kanalizacja deszczowa, która również ma swoją przepustowość. Jeśli intensywność opadów przekracza parametry sieci, część wody może przez pewien czas gromadzić się na ulicach, chodnikach czy w obniżeniach terenu.

Pracownicy MPWiK oczyszczają wpust deszczowy przed spodziewanymi ulewami

Błoto, liście i gałęzie w studzienkach

MPWiK na bieżąco kontroluje stan wpustów i studzienek. To normalne, że wraz z wodami opadowymi wpadają do nich liście, gałęzie, błoto oraz różnego rodzaju odpady, które mogą chwilowo ograniczać ich przepustowość. Miejskie wodociągi tuż po przejęciu obowiązku dbania o ten element infrastruktury opracowały specjalne procedury związane z jego utrzymaniem. Spółka wzmocniła zespoły terenowe, kupiła specjalistyczny sprzęt i wdrożyła nowoczesny system monitoringu oparty na autorskiej aplikacji MPWiK.

– Aplikacja została opracowana w całości przez MPWiK. Wykorzystuje dane z terenu i umożliwia bieżące śledzenie postępów prac eksploatacyjnych. To narzędzie znacząco ułatwia pracę mistrzów, pozwala planować zadania brygad i kontrolować ich realizację. System jest zintegrowany z mapami branżowymi MPWiK, co dodatkowo usprawnia zarządzanie siecią – wyjaśnia Witold Ziomek, prezes MPWiK S.A. we Wrocławiu

Miejsca pod specjalnym nadzorem

MPWiK wytypowało również lokalizacje wymagające szczególnej uwagi podczas intensywnych opadów tzw. hot spoty deszczowe. Są to między innymi obszary pod wiaduktami oraz w naturalnych obniżeniach terenu, gdzie woda spływająca z okolicznych ulic i powierzchni gromadzi się w najniższych położonych punktach.

Gdzie znajdują się deszczowe hot spoty (zobacz na mapce):

1. Borowska / Grota-Roweckiego
2. Boja-Żeleńskiego
3. Długa / Gnieźnieńska
4. Legnicka Magnolia
5. Legnicka Zachodnia
6. Popowicka / Starograniczna
7. Pułaskiego / Dyrekcyjna
8. Reymonta
9. Rychalska
10. Trzebnicka
11. Tunel pl. Dominikański
12. Wyścigowa

Te newralgiczne miejsca są czyszczone cyklicznie, co trzy miesiące. Dodatkowo brygady kontrolują je przed każdymi prognozowanymi większymi opadami, aby upewnić się, że wpusty są drożne i gotowe do odbioru deszczówki.

Co z resztą miasta?

12 wspomnianych punktów to miejsca szczególnego nadzoru, ale MPWiK regularnie dba o utrzymanie drożności wpustów także w po-

zostałych częściach miasta. Tylko w pierwszym półroczu tego roku na zlecenie spółki wy-czyszczono łącznie 13 385 wpustów deszczowych na różnych osiedlach.

Do końca roku MPWiK planuje przeprowadzić prace przy wszystkich pozostałych. Ale to nie wszyst-

ko. Równolegle realizowane są zgłoszenia interwencyjne przekazywane przez mieszkańców, ZDiUM oraz zarządców nieruchomości. Od początku roku obsłużono już 272 takie zgłoszenia. Pokazuje to, jak istotną rolę w utrzymaniu sprawnego systemu odwodnienia miasta odgrywa zarówno bieżące utrzymanie infrastruktury, jak i szybkie przekazywanie informacji o miejscach wymagających interwencji.

Gdzie zgłosić zatkaną studzienkę?

Jeśli zauważymy niedrożny wpust, powinniśmy zgłosić to do pogotowia wodociągowo-kanalizacyjnego MPWiK pod numerem 994 lub mailem: pogotowie@mpwik.wroc.pl. Uszkodzenia krat i elementów konstrukcyjnych należy kierować z kolei do ZDiUM pod numer 19 501 lub na adres: zgloszenia@zdium.wroc.pl.

Nie wahajmy się

dokonywać takich

zgłoszeń, bo nasza interwencja może pomóc zapobiec zalaniu ulicy, chodnika, garażu lub budynku.

Miejsca objęte przez MPWiK szczególnym nadzorem

Uwaga! Trzebnicka od 25.07 jest jednokierunkowa

Najwięcej zmian czeka podróżujących od Mostów Trzebnickich na południe. Zarówno kierowcy, jak i pasażerowie autobusów będą Wybrzeżem Conrada-Korzeniowskiego, ulicami Zegadłowicza, Kleczkowską, Reymonta i Placem Staszica dojeżdżać do Chrobrego i wracać na Trzebnicką. W sobotę 25 lipca ruszył drugi etap prac na Trzebnickiej.

Prace na Trzebnickiej wystartowały w sobotę

Bartosz Chochołowski

Remont torowiska na Trzebnickiej trwa od 27.06. Wymieniane są tory na odcinku od pl. Powstańców Wielkopolskich niemal do samych Mostów Trzebnickich. Sieć trakcyjna jest remontowana od wiaduktu kolejowego, przez Mosty Trzebnickie, aż do ul. Na Polance. MPK wchodzi teraz w drugi etap inwestycji. – Trwa rozbiórka starych torów i przygotowanie terenu pod budowę nowych wraz z tym, co jest pod nimi: odwodnienie, ochrona sieci ciepłowniczej i kanalizacji. Na koniec wykonawca odtworzy jezdnię przy torach i zamontuje nowe elementy oddzielające tory od drogi – mówi Witold Woźny, prezes MPK Wrocław.

Dotychczasowe prace spowodowały zmiany w kursowaniu tramwajów, ale dla autobusów i samochodów ruch na Trzebnickiej w obu kierunkach był utrzymywany. Teraz to się zmienia. – Do tej pory kierowcy korzystali z jednego pasa w każdym kierunku. Od 25.07 w kierunku Mostów Trzebnickich kierowcy nadal mają do dyspozycji jeden pas, ale zmienia się organizacja ruchu w kierunku centrum i tu są zaplanowane objazdy – wyjaśnia Andrzej Brzoza, zastępca dyrektora Wydziału Inżynierii Miejskiej UMW. (patrz mapa)

Jak jechać samochodem?

Objazd prowadzi od Mostów Trzebnickich, Wybrzeżem Con-

rada-Korzeniowskiego, następnie ul. Zegadłowicza (na której do ul. Kraszewskiego utrzymany zostanie ruch dwukierunkowy, od ul. Kraszewskiego do Kleczkowskiej ruch jednokierunkowy w kierunku centrum). Dalej ul. Kleczkowską do ul. Reymonta i za wiaduktem w lewo w pl. Staszica, ulicami Bolesława Chrobrego i św. Wincentego można wrócić na ul. Trzebnicką.

Ważne zmiany nastąpią też na ul. Kraszewskiego – będzie ona ulicą „ślepą”. Natomiast z ul. Zakładowej nie będzie można skręcić w lewo w Trzebnicką. Będzie można pojechać w prawo w kierunku Mostów Trzebnickich i przed mostami skręcić w lewo na objazd do centrum.

Z ul. Kleczkowskiej (od Trzebnickiej) będą dwa pasy: jeden do jazdy w lewo, drugi do jazdy w prawo, na wprost i w prawo w Reymonta.

Na fragmencie ul. Reymonta (za skrzyżowaniem z ul. Kleczkowską do przystanku autobusowego na wysokości zakładu karnego) zostanie zlikwidowany buspas. Nie będzie też przejścia dla pieszych przed wiaduktem na Reymonta (na wysokości sklepu Żabka).

Przy skrzyżowaniu ulic Łowieckiej i Reymonta zlikwidowane zostanie przejście dla pieszych i przejazd rowerowy, a na ul. Reymonta buspas – ruch kołowy będzie się tu odbywał dwoma pasami, z tym że pasem lewym będą mogły jechać pojazdy sze-

rokie do 2,5 m. Z wlotu pl. Staszica zostanie wprowadzony nakaz skrętu w prawo w Reymonta.

Jak jedzie komunikacja?

Tramwaje linii 1 i 7 w obu kierunkach jadą przez pl. Staszica-Reymonta-Most Osobowicki-Bałtycką do Żmigrodzkiej. Linia 8 przez Mosty Warszawskie-Kromera-Toruńską-Kwidzińską na Kowale. Wszystkie autobusy z Mostów Trzebnickich skręcają z prawo w Wybrzeże Conrada-Korzeniowskiego. Ten etap ma potrwać do początku sierpnia. Całość inwestycji kosztującej 12 mln zł ma się zakończyć w połowie września

➤ Więcej na: www.wro.news/zmiany-trzebnicka

66 bezpłatnych miejsc czeka na kierowców na Leśnicy

Nowy parking ułatwi Leśniczanom dotarcie do centrum miasta

Wrocławskie Inwestycje informują, że Park&Ride przy ul. Rubczaka jest już otwarty. Obok dworca kolejowego Wrocław Leśnica na kierowców czeka 66 bezpłatnych miejsc postojowych.

Bartosz Chochołowski

Zasada działania nowego parkingu jest prosta: zostawiamy samochód na obrzeżach miasta i przesiadamy się na komunikację zbiorową, omijając korki i unikając konieczności szukania płatnego miejsca w centrum.

Podróż pociągiem z Leśnicy na dworzec Wrocław Główny zajmuje 15 min. Bardziej pasuje MPK? Z nowego parkingu do pętli „Leśnica” (skąd odjeżdżają tramwaje i autobusy) można dojść spacerem w 5 min.

Kierowcy mają tu do dyspozycji 66 miejsc postojowych. Wśród nich są trzy stanowiska dla osób z niepełnosprawnościami oraz dwa przeznaczone dla samochodów elektrycznych. Projekt zrealizowano z naciskiem na ekologię:

- większość miejsc wyłożono płytami ażurowymi, co pozwala na retencjonowanie deszczówki
- teren oświetla 15 nowoczesnych, energooszczędnych latarni LED
- posiadacze jednośladów zyskali zadaszoną wiatę Bike & Ride.

Poza miejscami parkingowymi wybudowano chodniki, jezdnie manewrowe, schody oraz specjalne rampy ułatwiające poruszanie się osobom o ograniczonej mobilności. Teren wyposażono w ławki i kosze na śmieci. Zwieńczeniem prac było posadzenie 20 drzew i ponad 6,5 tys. krzewów – głównie trzmieliny i śnieguliczki. Budowa parkingu kosztowała blisko 3,4 mln zł. Zadanie zostało wsparte funduszami unijnymi w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021–2027.

Od rolników na talerze: jak jedzenie trafia na stół?

Lokalne produkty od rolnika – z kraju czy z regionu – mają wiele zalet. Są sezonowe, świeże i wpływają na utrzymanie miejsc pracy w rolnictwie. Ich dostawa na terenie Polski ogranicza również koszty środowiskowe. Uprawy w bezpośredniej okolicy miasta zapewniają też bezpieczeństwo żywnościowe w razie nieprzewidzianych zdarzeń.

Beata Nawrotkiewicz

Skąd w mieście pojawia się żywność? Łańcuch dostaw to droga, którą pokonują produkty żywnościowe od producenta (czyli rolnika) po konsumenta (czyli na nasze talerze). Im łańcuch jest krótszy, tym lepiej, i to z kilku powodów.

Im mniej pośredników, tym lepiej

Krótki łańcuch dostaw to jak najmniej ogniw pośrednich wrażliwych na różne czynniki zewnętrzne. Taki model to także dostęp do jedzenia lokalnego, sezonowego – najbardziej zdrowego i świeżego. Niebagatelne są także koszty środowiskowe w postaci zmniejszonego tranzytu, a zwłaszcza kosztów paliwa.

Najkrótszy łańcuch zakłada też bezpośredni kontakt między rolnikiem a konsumentem. Obecnie jest to model bardzo rzadki, popularny raczej sezonowo. Częściej łańcuch ma minimum trzy ogniw. Pomiędzy producentem a klientem znajdują się dystrybutorzy, pośrednicy, którzy skupiają od rolników produkty i oferują do dalszej odsprzedaży. Rolę takiego dystrybutora pełnią także rynki hurtowe, które kiedyś były sercem miejskiej dystrybucji żywności. A jak jest teraz?

Miejska spiżarnia

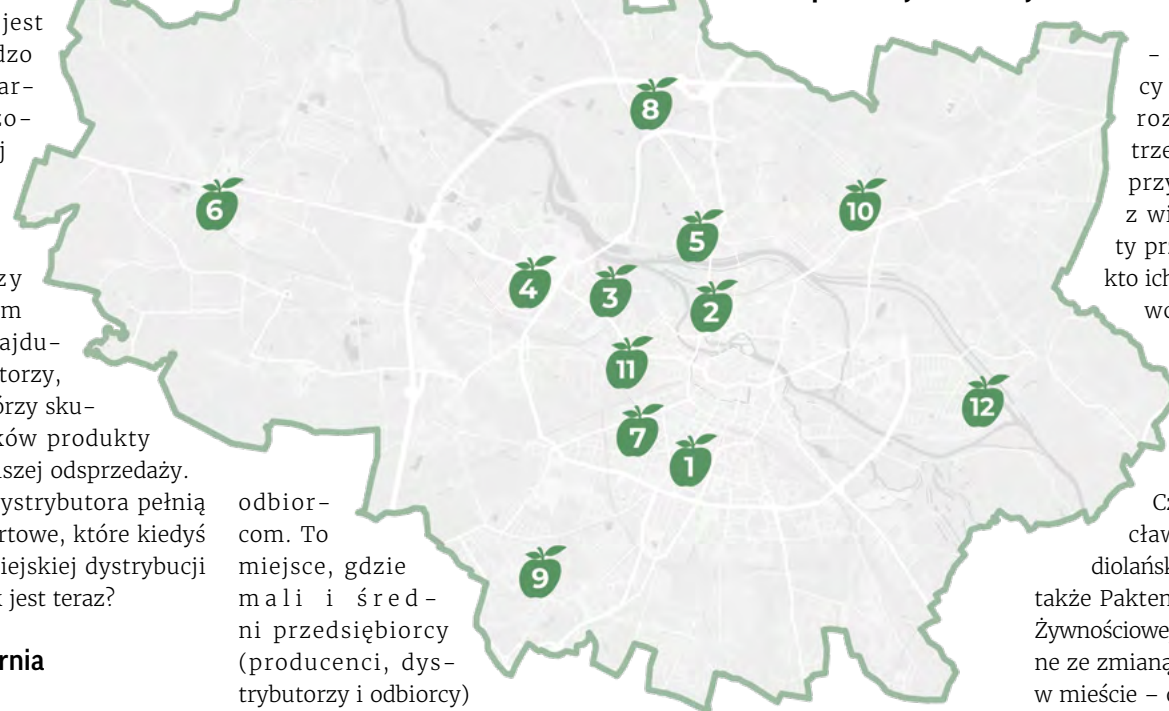
We Wrocławiu mamy dwa rynki hurtowe – jednym z nich jest istniejący od przeszło 35 lat Targpiast. Jest to ogromna, zajmująca 15 ha, całodobowa giełda rolnospożywcza działająca przy ul. Obornickiej. Sami o sobie mówią „Spiżarnia Wrocławia i Dolnego Śląska”.

Tu przez całą dobę wjeżdżają do miasta tony żywności. Przyjeżdżają rolnicy, którzy chcą sprzedać to, co wyhodowali, ale przede wszystkim dystrybutorzy i odbiorcy końcowi. To miejsce przeładunku, magazynowania, konfekcjonowania i sprzedawania żywności

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Świeże produkty od lokalnych dostawców można kupić także w Hali Targowej przy ul. Piaskowej

odbiorcom. To miejsce, gdzie mali i średni przedsiębiorcy (producenci, dystrybutorzy i odbiorcy) mogą sprzedać i kupić żywność – przede wszystkim owoce i warzywa, choć są wydzielone także hale dla innych artykułów.

Zaopatrują się tutaj właściciele straganów i warzywniaków, małych sklepów, restauracji, zaopatrzeniowcy z hoteli, szpitali czy innych instytucji, gdzie przygotowywanych jest wiele porcji jedzenia, a także mniejsze hurtownie spożywcze z Dolnego Śląska. Odbiorców detalicznych jest mało, bo to w końcu rynek hurtowy, ale jeśli ktoś marzy o worku ziemniaków lub kapusty do ukiszenia – też może się tu zaopatrzyć.

Nie tylko produkt

Czy mimo rosnącej presji dużych sieci i tego, że konsumenci zmienili swoje zwyczaje zakupowe takie miejsca nadal tętnią życiem?

– To prawda, że lokalne sklepiki są zastępowane przez sklepy sieciowe – przyznaje Wojciech Kobel, prezes Targpiastu – ale jest coś, co nas wyróżnia i nadal przyciąga klientów. Handel żywnością tutaj w dużej mierze opiera się na relacjach międzyludzkich. Jest to prawdziwe miejsce spotkań w mieście spotkań – zauważa.

– Sprzedający i kupujący doskonale się znają, rozpoznają swoje potrzeby. Są kupcy, którzy przyjeżdżają tu od lat – z wiedzą, jakie produkty przywieźć na sprzedaż, kto ich potrzebuje i kupi. To wciąż ważne dla wielu klientów – dodaje.

Drogowskaz dla miasta...

Cztery lata temu Wrocław podpisał Pakt Międzianki, który nazywany jest także Paktem o Miejskiej Polityce Żywnościowej. Było to równoznaczne ze zmianą myślenia o żywności w mieście – o ile już wcześniej samorząd zajmował się stołówkami w szkołach czy domach pomocy społecznej, o tyle każde z tych działań było po prostu osobnym zadaniem, a nie częścią większej całości.

Jako klientów interesuje nas, by żywność była dobrej jakości i świeża. Na co dzień jednak nie zastanawiamy się nad tym, w jaki sposób jest ona dostarczana do miasta. Tymczasem transport, logistyka i magazynowanie to ogromna część systemu żywnościowego.

Ten system jest bardziej narażony na różnego rodzaju zagrożenia, im dłuższe są łańcuchy dostaw. Woj-

ny i pandemii to zdarzenia, które takim długim łańcuchom zagrażają szczególnie, dlatego eksperci zajmujący się żywnością zalecają wspieranie tych krótkich.

... i dla mieszkańca

To może zrobić każdy z nas – kupując na lokalnych ryneczkach i targowiskach, od lokalnych rolników i małych rodzinnych gospodarstw rolnych. W ten sposób zapewniamy im dochód na dalszą produkcję żywności, a sobie gwarancję, że będą tę żywność produkowali, gdy zawiodą dostawy z zagranicy.

We Wrocławiu funkcjonuje sześć targowisk na terenach gminnych i pięć na terenach pozagminnych. Gminne są place przy ulicach: 1 Komandorskiej (Radosna) 2 Ptasiej 3 Legnickiej (Niedźwiedzia) 4 Lotniczej (koło Astry) 5 Żmigrodzkiej (Broniewskiego) 6 Skoczylasa (w Leśnicy – obecnie nieczynne) i 7 Grochowej (Ryneczek Jemiołowa).

Pozagminne są: 8 Targpiast przy ul. Obornickiej 9 Dolnośląskie Centrum Hurtu Rolno-Spożywcze przy ul. Giełdowej 10 tzw. targowisko „Na Młynie” przy ul. Poprzecznej 11 plac „Na Świebodzikim” przy ul. Robotniczej i 12 targ przy ul. Bacciarrellego na Bartoszowicach.

Odkryj powojenny Wrocław. 12 powodów, dla których warto odwiedzić

Na wystawie „Wrocław 1945–2016” w Centrum Historii Zajezdnia zajrzyć do pustego sklepu z PRL, staniesz w kolejce przed kioskiem „Ruchu” i usiądziesz w ławce powojennej szkoły. Ta wystawa to podróż w czasie, która zostaje w zwiedzających na długo, bo snuje opowieść, która nie boi się trudnych pytań i nieoczywistych odpowiedzi na temat historii Wrocławia. Oto najciekawsze punkty wystawy.

I Agata Zięba

Centrum Historii Zajezdnia powstało w obiektach dawnej zajezdni autobusowej przy ulicy Grabiszyńskiej. To ważne miejsce na historycznej mapie Wrocławia, bo to właśnie tutaj zorganizowano w 1980 roku największe akcje protestacyjne jako wsparcie dla strajkujących robotników z Wybrzeża.

Obejrzymy tu wystawę „Wrocław 1945–2016”, którą zaprojektowano tak, aby odwiedzający stali się jej głównymi bohaterami. Są mieszkańcami naszego miasta przechodzącymi między powojennymi dekadami. Stoją w peerelowskich kolejkach, poznają historię wrocławskiej opozycji i akcję, w której związkowcy ukryli przed komunistyczną władzą 80 milionów złotych, szukają chwili wytchnienia w rotundzie przy piosence Lecha Janerki i wracają myślami do powodzi z 1997 roku.

Wystawa pokazuje, które z wydarzeń okazały się przełomowe dla tożsamości Wrocławia. Punktem wyjścia jest jego powojenna historia, ale opowieść wychodzi daleko poza lokalny kontekst. Przemiana niemieckiego Breslau w polski Wrocław to skutek II wojny światowej, zmiany granic i decyzji politycznych – ale też codziennych realiów PRL-u i narodzin nowej, miejskiej wspólnoty.

– Wystawa „Wrocław 1945–2016” to znacznie więcej niż opowieść o powojennym Wrocławiu – to poruszająca podróż przez czasy

naszych dziadków, rodziców i naszego dzieciństwa. Dzisiejszy Wrocław i dzisiejsza Polska nie byłyby takie same bez tamtych lat, dlatego ta wystawa to jeden z najważniejszych, jeśli nie najważniejszy, punkt na mapie turystycznego Wrocławia. Serdecznie zapraszam! – mówi Alfred Wagner, prezes Wrocławskiej Organizacji Turystycznej.

Przestrzeń wystawy zaprojektowano tak, by historię nie tylko oglądać, ale i doświadczać. Składają się na nią multimedialne instalacje, scenograficzne aranżacje, archiwalne fotografie, nagrania i przedmioty codziennego użytku – w dużej mierze przekazane przez Wrocławian. Razem tworzą opowieść o mieście, które musiało się na nowo zdefiniować. Każda część ekspozycji pokazuje inny fragment tej drogi. Co warto zobaczyć?

1 Kiosk „Ruchu” i budka telefoniczna

Kiosk „Ruchu” i budka telefoniczna przywołują codzienność powojennego Wrocławia – rytym dnia, który dla starszych zwiedzających jest wspomnieniem, a dla młodszych zupełnie obcą rzeczywistością. W kiosku można zobaczyć przekrój tego, co dawniej dało się w nim kupić: od gazet i papierosów, po znaczki, zabawki, kosmetyki i drobiazgi, których było mnóstwo. Budka telefoniczna była z kolei jedynym łącznikiem z rodziną mieszkającą w innej części Polski – warto sprawdzić, czy ktoś z młodszych zwiedzających w ogóle

wie, jak wykręcić numer na tarczy starego telefonu.

2 Interaktywna makietka – powódź 1997

Wielu Wrocławian do dziś pamięta lipiec 1997 roku i falę, która zalała jedną trzecią miasta. Ci, którzy chcą poznać tamte dni bliżej – i ci, którzy słyszeli o nich tylko od rodziny – znajdą na wystawie interaktywną makietę Wrocławia, na której można kliknąć wiele różnych miejsc dotkniętych powodzią i zobaczyć na przykład obronę Osso-lineum, Ostrowa Tumskiego, gdzie mieszkańcy sypali prowizoryczne wały, akcję ratowania zwierząt z ZOO czy zalany Kozanów.

3 Powojenna klasa

W odtworzonej klasie z pierwszych powojennych lat, z oryginalnymi ławkami z jednej z pierwszych polskich szkół na Ziemiach Zachodnich, dobrze poczuć się zarówno seniorzy wspominający własne lekcje, jak i dzieci, dla których szkoła bez tornistrów na kółkach i tablic multimedialnych to zupełnie inny świat. W jednej sali siadały dzieci z Polski centralnej, z rodzin przesiedlonych zza Buga czy innych części Europy”. Każde z innym akcentem i inną historią rodzinną, razem uczyły się tego samego alfabetu w mieście, które dopiero uczyło się być polskie.

4 Maluch

Do tego Fiata 126p można wsiąść i zrobić sobie zdjęcie! Maluch to

CENTRUM HISTORII ZAJEZDNIA (U)

jednak coś więcej niż wspomnienie wakacyjnych wypraw i symbol PRL-owskiej „małej stabilizacji”: w jego wnętrzu znajdziesz stopy banknotów nawiązujące do słynnej akcji wrocławskiej „Solidarności” z początku grudnia 1981 roku, gdy związkowcy wypłacili z banku i ukryli 80 milionów złotych, zabezpieczając je przed komunistami po wprowadzeniu stanu wojennego.

5 Sportowe sukcesy

Można tu wsiąść na rower i poczuć się jak uczestnik Wyścigu Pokoju. Wśród eksponatów znajdziemy też buty kolarza Ryszarda Szurkowskiego, wielokrotnego medalisty tego wyścigu. Jest też czekan alpinisty Janusza Fereńskiego, z którym w 1975 roku wszedł on na ośmio-

tysięcznik Broad Peak jako członek wrocławskiej wyprawy, a także plakaty meczowe i pamiątki związane z innymi dyscyplinami, od piłki nożnej, po żużel i boks.

6 Wagon kolejowy

Do Wrocławia po wojnie przyjeżdżało się często właśnie wagonem kolejowym, z całym dobytkiem, jaki

udało się zabrać, i niepewnością, co do tego, co czeka na miejscu.

Wnętrze prawdziwego wagonu towarowego pozwala choć na chwilę wyobrazić sobie podróż osadników z Kresów Wschodnich i innych stron Polski, którzy nierzadko jechali tygodniami do miasta niedawno jeszcze będącego niemieckim Breslau.

7 Pokój opozycjonisty

Miłośnicy historii wrocławskiego oporu wobec komunistycznej władzy znajdą tu pokój opozycjonisty urządzony w stylistyce lat 70. – z meblami, dywanem i sprzętami, jakie stały wtedy w niejednym polskim domu. Ta zwyczajność jest cenna: pokazuje, że opozycja działała

często w cieniu codzienności. Warto wiedzieć, że wiele przedmiotów z tej i innych części wystawy trafiło tu od mieszkańców Wrocławia – to głównie ich prywatne pamiątki.

8 Komputer Odra

Dla zainteresowanych techniką to jeden z ciekawszych, choć mniej oczywistych, punktów wystawy: dowód, że polskie komputery też miały swój rozdział historii. We wrocławskich Zakładach Elwro powstawały maszynowe cyfrowe serii Odra, konstruowane przez polskich inżynierów, częściowo we współpracy z brytyjską firmą ICL. Jeden z egzemplarzy Odry pracował bez większych przerw w zakładach Hutmen aż do 2003 roku.

9 Sklep mięsny

To miejsce, które starsi zwiedzający rozpoznają od razu, a młodszymi warto je po prostu pokazać. W zrekonstruowanym sklepie mięsnym z lat 80. znajduje się waga sklepowa – po postawieniu na niej jednego z dostępnych odważników, w pustej ladzie pojawia się hologram pokazujący, co danej grupie społecznej – na przykład nauczycielowi czy robotnikowi – przysługiwało wtedy na kartki żywnościowe.

10 Kino i projektor

Miłośnicy kina znajdą tu ekran i projektor nawiązujące do wrocławskiej Wytwórni Filmów Fabularnych, działającej w mieście od 1954 roku. To tutaj swoje debiuty pełnometrażowe kręcili Andrzej Wajda, Wojciech Jerzy Has i Kazimierz Kutz. Oddalenie od stołecznych ośrodków władzy dawało wrocławskim twórcom filmowym więcej swobody artystycznej. Ten fragment wystawy pokazuje, jak dużą rolę odegrał Wrocław w historii polskiego kina.

11 Rotunda

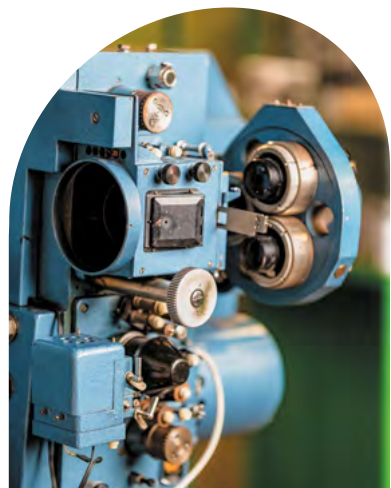
Niewielka, otwarta rotunda to jeden z bardziej klimatycznych punktów wystawy: z głośników płyną piosenki wrocławskich muzyków (na przykład Lecha Janerki), a na ekranach przewijają się zdjęcia artystów i grafiki związane z wydarzeniami kulturalnymi powojennego Wrocławia. To miejsce poświęcone wrocławskiej scenie artystycznej, która przez dekady wyrobiła sobie własną tożsamość – od teatru i pantomimy, po środowisko jazzowe i rockowe.

12 Szuflady z historiami

W części wystawy urządzonej jak czytelnia zwiedzający mogą samodzielnie otwierać szuflady, w których kryją się historie Wrocławian. Jedną opowiada o Tadeuszu Różewiczu – rodzina poety przekazała wiele prywatnych, osobistych pamiątek po tym wybitnym twórcy: okulary, kolekcję pocztówek z odręcznymi notatkami, lusterko z wizerunkiem Claudii Cardinale czy tomik dowcipów o blondynkach. To miejsce dla tych, którzy cenili kontakt z historią „od kuchni” – bez pomników i patosu, za to z detalami z życia ludzi kultury i nauki, budujących środowisko powojennego Wrocławia.

Wystawa otwarta jest we wtorek i środę w godz. 9–17, w czwartek od 10 do 17, a od piątku do niedzieli w godz. 10–18. Ostatnie wejście możliwe jest na godzinę przed zamknięciem. Bilety kosztują: 20 zł normalny, 10 zł ulgowy, 55 zł rodzinny i 80 zł grupowy. Wstęp bezpłatny przysługuje dzieciom do 7 r.ż. oraz osobom powyżej 60 r.ż.

➤ Więcej na stronie: www.zajezdnia.org

„Wakacje z wroclaw.pl” – tym razem na Zakrzowie

Po udanym rodzinnym pikniku na Maślicach i Gaju przyszedł czas na następne spotkanie – w niedzielę 2 sierpnia zapraszamy do Parku Jedności na Zakrzowie. Czekać tam będą na was kolorowe atrakcje, konkursy i duża dawka przydatnej wiedzy o mieście, bezpieczeństwie czy ekologii. Zostawcie na chwilę domowe obowiązki i wpadnijcie do nas z rodziną, przyjaciółmi lub podczas spaceru z psem.

Paulina Krawczyk

Wrocław to miasto spotkań, a latem najlepiej spotykać się pod chmurką i dlatego, w ramach cyklu „Wakacje z wroclaw.pl”, rozstawiamy Strefę Wiedzy Mieszkańca – tam, gdzie spacerujecie i żyjecie na co dzień. Zabierzcie rodzinę, przyjaciół i sąsiadów na świetną zabawę połączoną z dawką wiedzy o naszym mieście.

Tym razem (w niedzielę 2 sierpnia) gościć nas będzie Park Jedności na Zakrzowie. Przypominamy – wstęp i wszystkie atrakcje są całkowicie bezpłatne dla uczestników. A dla tych, którzy nie mieli jeszcze okazji uczestniczyć w naszych spotkaniach, wymienimy tylko część z atrakcji, które przygotowujemy:

- **grę z pieczętkami** – weźmiecie udział w wyzwaniach na stoiskach, za które zbieracie pieczętki, a potem wymieniacie je na atrakcyjne upominki oraz nagrody od miasta i partnerów
- **strefę „Bezpieczny Wrocław”** z pokazami sprzętu i wozów policyjnych oraz Straży Miejskiej, a także praktycznymi warsztatami z pierwszej pomocy i tamowania masywnych krwotoków
- **zielony, aktywny i lokalny Wrocław** – stoiska edukacyjne i ekologiczne Ekosystemu,

Nasze pikniki to nie tylko dobra zabawa i nagrody, ale też duża dawka praktycznej wiedzy z bezpieczeństwa

Zielonego Wrocławia, Zarządu Zieleni Miejskiej, a do tego jeszcze strefa orzeźwienia MPWiK #PijKranówkę oraz lokalne punkty integracyjne: ■ Centrum Aktywności Lokalnej Zakrzów ■ Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego – WCRS ■ Stadionu Tarczyń-

ski Arena ■ Fundacji Polska Górcom.

– Na naszym stoisku będzie można skorzystać z kolorowanki, ułożyć mapę Wrocławia z puzzli, sprawdzić się w quizie ze znajomości Zakrzowa, poznać ofertę CAL-u, porozmawiać z animatorami społeczności

lokalnej na temat potrzeb mieszkańców i zgłosić swoją inicjatywę. Będziemy na Was czekać – zaprasza Monika Glińska, prezes Stowarzyszenia Zmieniam Zakrzów, które prowadzi CAL na Zakrzowie.

- **rozrywkę dla dzieci**, czyli dmuchańce, malowanie twarzy,

animacje oraz strefa gastronomiczna z kawą, lodami, watą cukrową i popcornem.

– Jako partner wydarzenia gorąco zachęcamy do uczestnictwa w pikniku. To świetna okazja, by spędzić niedzielę razem w sąsiedzkiej, luźnej atmosferze, zakosztować uroków lata dzięki przygotowanym atrakcjom, a przy okazji dowiedzieć się więcej o naszym mieście. Niezmiernie cieszy także fakt, że spotkamy się w Parku Jedności – miejscu, które powstało prawie 9 lat temu dzięki inicjatywie i zaangażowaniu mieszkańców i które stało się zielonym sercem Zakrzowa – zaprasza Monika Glińska.

Harmonogram pikników „Wakacje z wroclaw.pl”:

- 16.08 w Parku Szczytnickim (obok placu zabaw Małpi Gaj) w godzinach 12–16
- 30.08 na Polanie Karłowickiej w godzinach 12–16

Dobra miejska energia i letni luz czekają na Pergoli

Joga odbywa się w każdą sportową sobotę w sali wielofunkcyjnej WCK

Nie trzeba wyjeżdżać, żeby odpocząć. Czasem wystarczy wolne popołudnie albo spokojny poranek, żeby się zresetować i złapać oddech. Przez całe wakacje na zielonej Pergoli przy Hali Stulecia można spotkać Wrocławian, którzy cenią sobie odpoczynek bez wielkich planów i dalekich podróży.

Marta Michałowska

Lato na Pergoli to zaproszenie do aktywnego wypoczynku we Wrocławiu, oferujące różnorodne i bezpłatne atrakcje dla mieszkańców z każdej grupy wiekowej. Program wydarzeń do końca sierpnia oferuje:

- czwartkowe kino plenerowe, które upływa na spotkaniach ze światową filmografią i na wygodnych leżakach – w razie niepogody seans przenosi się do wnętrza Wrocławskiego Centrum Kongresowego

- fani tańca i rytmiki mogą skorzystać z muzycznych piątków, podczas których odbywają się darmowe lekcje salsy z profesjonalnymi instruktorami, a także energetyczne występy DJ-ów i silent disco, na którym wszystkie kroki i style są dozwolone
- soboty są dla zdrowia i rekreacji, umożliwiając udział w grupowej jodze, szalonej zumbie czy meczach siatkówki z paczką znajomych na świeżym powietrzu
- niedziele mają charakter rodzinny, oferując zwiedzanie

Hali Stulecia (należy się na nie wcześniej zapisać), rozgrywki w największym planszówkowym game roomie we Wrocławiu i spektakle dla dzieci.

Całość stanowi idealny sposób na miejski relaks w otoczeniu zieleni, czyli dużo frajdy, zero nudy i fajny czas razem. Tydzień w tydzień, w każdy weekend wakacji możecie liczyć na dobry i bezpłatny chillout na Pergoli.

➤ Szczegółowy harmonogram wydarzeń można znaleźć na stronie: www.halastulecia.pl

OŁBIN

Ponad 100-letni Park Tołpy czeka odświeżenie

Zielona enklawa ze stawem i wysepką, na której rezydują ptaki różnych gatunków, otoczona ścieżkami, drzewami i trawnikami wkrótce przejdzie rewitalizację. Inwestycja warta ok. 1 mln zł będzie finansowana m.in. z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

■ Bartosz Wawryszuk

Park Tołpy zlokalizowany w rejonie ulic Nowowiejskiej, Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Bolesława Prusa to całkiem wiekowy, bo już ponad 100-letni teren zielony w centrum Wrocławia. Jego pierwotna forma powstała w latach 1905-07 według projektu Juliusa Schutze, architekta krajobrazu. Zainicjował on utworzenie tej wypoczynkowej strefy w pobliżu wzniesionej kilka lat wcześniej Szkoły Rzemiosł Budowlanych (gdzie obecnie mieści się wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej).

Przy projektowaniu parku Schutze wkomponował w niego istniejące tu stawy będące pozostałościami starorzecza Odry. Na początku XX wieku zachodni staw został zasypany, a wschodni zyskał nowy obrys. Usypano też sztuczne wzgórze, które istnieje do dziś.

Teraz Park Tołpy, który przyciąga nie tylko okolicznych mieszkańców, ale również Wrocławian z innych osiedli, przejdzie od-

Urokliwy park to zielone miejsce nie tylko dla okolicznych mieszkańców, ale również tych z innych osiedli

nowienie. Zarząd Zieleni Miejskiej przygotowuje już przetarg na tę realizację. W planach jest ulokowanie przy brzegach stawu okrągłych platform przeznaczonych do siedzenia. Takich drewnianych tarasów pojawi się

w sumie 9, skoncentrowane będą w dwóch grupach. Oprócz tego, pierwszy etap odnowy zakłada: ■ remont ścieżek wokół stawu, które wykonanie zostaną z nawierzchni mineralnych ■ montaż ławek i koszy na śmieci wzdłuż

remontowanych ścieżek ■ nowe nasadzenia zieleni.

Jeśli przetarg na wykonanie uda się rozstrzygnąć bez komplikacji, realizacja warta ok. 1 mln zł powinna zakończyć się jeszcze w tym roku.

OPORÓW

Tu będzie można zmierzyć się z siłą przyciągania

Wizualizacja toru, na którym rowerzyści zmierzają się z siłą grawitacji

Nowoczesny kompleks rowerowy z dwoma torami do jazdy grawitacyjnej to planowana nowa inwestycja w Parku Mamuta. Koszt pierwszego etapu budowy nowej atrakcji to ok. 1,7 mln zł.

■ Marta Michałowska

Przyszła infrastruktura sportowa, którą mieszkańcy wybrali w głosowaniu (projekt „Budowa wyciecznych torów treningowych w Parku Mamuta”) w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (WBO), zapowiada się na kolejny hit wśród wrocławskiej młodzieży i fanów jednośladów.

W ramach planowanego I etapu inwestycji powstaną dwa tory do jazdy grawitacyjnej o nawierzchni bitumicznej: Mini Pump i Flow-track, które połączą się z resztą parku także poprzez nowe alej-

ki. W zagospodarowaniu terenu będzie miejsce na: ■ drewniany taras wraz z siedziskiem ■ kosze ■ tablice regulaminowe ■ stojaki rowerowe ■ nasadzenia krzewów. Wartość tego etapu to prawie 1,7 mln zł, z czego większość, bo ponad 1,1 mln zł, pochodzi z WBO, a 500 tys. zł z miejskiego programu #ZielonaRewolucja. Zarząd Zieleni Miejskiej planuje ogłoszenie przetargu w sierpniu, tak by jeszcze w tym roku rozpocząć realizację i zakończyć ją do lata 2027 r. W etapie II planowany jest jeszcze tor do jazdy (Skillspark) o nawierzchni mineralnej z przeszkodami i kolejne ścieżki.

Harmonogram SZOT-a

29.07.2026

godz. 16-17 Karłowicza 40, Jutrzenki 29 utwardzony plac/dziki parking, Słonimska/Drohobycka przy skrzyżowaniu ulicy na wysokości Drohobycka 33a, Kiełczowska 135-145 (Biedronka) **godz. 17.30-18.30** Bacciarrello parking Biedronka, Supińskiego 6 naprzeciw, Spiżowa 6-8 parking, Sołtysowicka/Redycka obok sklepu Sztuka Mięsa **godz. 19-20** Zdrowa 6 przy garażach, Skwierzyńska 24 w pobliżu MGO, Różana 4-6 przy MGO, Konopnicka/Asnyka skrzyżowanie

30.07.2026

godz. 16-17 Bacciarrello parking Biedronka, Krzycka 63 (obok Osiedla Przyjaźni) dziki parking, Szkoła 75/Estońska 40 przy MGO, Korzenna przy ogólnodostępnym parkingu **godz. 17.30-18.30** Walerego Sławka w pobliżu Delikatesów, Brylantowa poboże na wysokości nr 3 lub 15, Balzaka/Karmelkowa teren przy skrzyżowaniu, Sołtysowicka/Redycka obok sklepu Sztuka Mięsa **godz. 19-20** Mianowski 28 plac, Oraczy/Będzińska skrzyżowanie, Jordanowska/Harcerska przy skrzyżowaniu, Czajkowskiego 45

31.07.2026

godz. 16-17 Dicksteina 4 naprzeciwko adresu, Semaforowa/Mościckiego skrzyżowanie, Na Ostatnim Groszu parking przy Spółdzielni Mieszkaniowej, Zakrzów parking przed Aquaparkiem **godz. 17.30-18.30** Górnickiego 4 w pobliżu MGO, Topolowa 5 okolice, Kamiennogórska/Halicka skrzyżowanie, Litewska 20 przy osłonie śmietnikowej **godz. 19-20** Nowowiejska 80a - skwer przy Przedszkolu nr 109, Pakistańska - między ul. Wietnamską a Semaforową po drugiej stronie Biedronki, Dolnobrzeńska 13 od Prężyckiej, Chorwacka 78 parking wewnątrz osiedla

3.08.2026

godz. 16-17 św. Wincentego 39-55/Trzebnicka 11-23/Niemcewicz 26-36/Jagiellończyka 32-46 MGO we wnętrzu podwózkowym, Orzechowa 59 w pobliżu MGO, Kołobrzeka (teren przy garażach obok przejazdu kolejowego), Rudawska/Twardogórska skrzyżowanie **godz. 17.30-18.30** Walerego Sławka w pobliżu Delikatesów, Śliczna 35 w pobliżu MGO, Aleja Architektów 16, Bałtycka 8 CAL Duosfera **godz. 19-20** Górnickiego 4 w pobliżu MGO, Kukuczki/Pirenejska skrzyżowanie, skrzyżowanie Kamiennogórska/Halicka, Tymiankowa przy Miejskiej Bibliotece Publicznej

4.08.2026

godz. 16-17 Bacciarrello parking Biedronka, Oraczy/Będzińska skrzyżowanie, Bystrzycka 69 C (pawilony sklepowe), Kiełczowska 65 przy osłonie śmietnikowej **godz. 17.30-18.30** Wrocławczyka/Nauczycielska rejon skrzyżowania, Vivaldiego/Schuberta skrzyżowanie, Zemska 35 parking za sklepem Społem, Zielna/Bylinowa skrzyżowanie **godz. 19-20** Nowowiejska 80a - skwer przy Przedszkolu nr 109, Masztalerza/Kleeberga skrzyżowanie, Nowodworska 9 na dużym parkingu, Sołtysowicka/Redycka obok sklepu Sztuka Mięsa

CAL - Centrum Aktywności Lokalnej, **MGO** - Miejsce Gromadzenia Odpadów, **RO** - Rada Osiedla, **SM** - Spółdzielnia Mieszkaniowa, **SZOT** - Samochód Zbiierający Odzież i Tekstylia

Harmonogram wywozu gabarytów 29.07-4.08.2026

Odpady wielkogabarytowe, czyli stare meble, dywany trzeba wyrzucać do specjalnych kontenerów. W najbliższym tygodniu staną na trzy dni pod adresami:

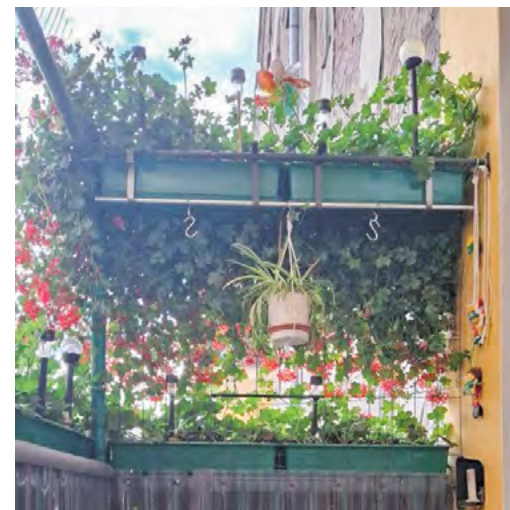
31.07.2026

Bacciarrellego 51, Bednarska 13, o. Beyzyma 6, Bolesława Krzywoustego 37, 91, ks. Bonczyka 10, Buforowa 18a, Burzowa 6, **Celtycka** 13, Chałupnicza 48, Czajkowskiego 126, Czarnieckiego 5, 9, Czerniawska 18, Czochralskiego 5, **Drukarska** 17, Dzielnicowa 4, Dzierżonowska 7, Dźwirzyńska 23, **Estońska** 40, **Falzmanna** 19, Farna 7, Fryzjerska 21a, **Gliniana** 89, Grabiszyńska 124a, Grabowa 48, Gwarecka 2, **Hiszpańska** 43, **Jarocińska** 32, Jemiołowa 56, Jerzmanowska 79, ks. Jezierskiego 14, Jeździecka 30, **Kamińskiego** 152, Katowicka 25, Kiełczowska 47, Kleczkowska 5, Komandorska 53f, Komorowska 7, Koszykarska 8a, Kotsisa 1, Królewiecka 31, Krynicka 54, Kukuczki 18, **Leonarda** da Vinci 10a, Lubuska 54, Lwowska 41, Łączności 11, Łęczycka 3, **Małachowskiego** 6, Malinowskiego 18, Meissnera 9, Metalowców 29a, Mickiewicza 49, 111, Międzyrzecka 9, Mrągowska 78, **Niemczańska** 38, **Obornicka** 37, 86, 91, Olbrachtowska 28, Olszewskiego 50, 97, **Parkowa** 19, Pierwszej Dywizji 24, Piławska 26, Polanowicka 9, Powstańców Śląskich 48, 175a, al. Pracy 38, gen. Prądzyńskiego 17, **Redycka** 2, Rybnicka 21, **Sanocka** 7, Saperów 25, Słonimskiego 20, Słubicka 21, Stabłowicka 133, Stalowowolska 8, Strońska 12, Strzegomska 296, Szałwiowa 31, Szybka 1a-1f, Śliczna 44, gen. **Traugutta** 96, **Ulanowskiego** 15, **Wandy** 14-16, ks. Wawrzyniaka 14a, Wędkarzy 85, Wejherowska 47, Wierzysta 115, Wilanowska 9, 55, Wileńska 12, **Zachodnia** 4, 20, Zaporoska 38, Zegadłowicza 43, Złotej Lili 17, Żmigrodzka 52, 79, Żmudzka 6

PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE

Z kwiatami, ziołami i... z widokiem na nagrodę

Często puste albo wprost przeciwnie - zagracone, do tego jeszcze traktowane jako „garaż” dla rowerów i wózków. Może to dobry moment, by wasze balkony zmieniły się w zieloną oazę i pięknie zakwitły? I kto wie, może zdobędą nagrody za najpiękniejszą aranżację?

FB RADA OSIEDLA PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE (3)

Tak prezentował się ubiegłoroczny zwycięski balkon, który nie tylko wyglądał pięknie od ulicy, ale krył w sobie zielen w części mieszkalnej

■ Marta Michałowska

Balkon może być czymś więcej niż miejscem do suszenia prania lub przechowywania niepotrzebnych przedmiotów. Wystarczy posprzątać i posadzić trochę roślin w donicach lub skrzynkach, by stał się dodatkowym pokojem w mieszkaniu i to na świeżym powietrzu.

Rada i Zarząd Osiedla Przedmieście Oławskie zaprasza miesz-

kańców do udziału w konkursie „Ukwiecamy balkony”, który trwa od 1.07 do 15.10.2026 r. Mogą w nim uczestniczyć właściciele i najemcy mieszkań znajdujących się na terenie osiedla. Oceniane będą balkony, loggie, tarasy oraz inne zamknięte przestrzenie przeznaczone na aranżację zieleni.

Warunkiem przystąpienia do konkursu jest złożenie deklaracji udziału

(wraz z maksymalnie 5 zdjęciami) przez pocztę elektroniczną na adres: przedmiescie_olawskie@osiedla.wroclaw.pl lub w wersji papierowej w siedzibie Rady Osiedla przy ul. Kościuszki 184.

Po zebraniu zgłoszeń (do 20.09) komisja konkursowa wyłoni 5 finałowych lokalizacji, a potem je odwiedzi. Z tego grona zostanie wybranych i ogłoszonych trzech zwycięzców (16.10). Wręczenie

nagród zaplanowane jest w siedzibie Rady Osiedla Przedmieście Oławskie 26 października. Laureaci otrzymają karty podarunkowe do wykorzystania w markiecie ogrodnictwa.

Ale pomimo nagród warto pamiętać, że kolorowy balkon przyciąga uwagę, może inspirować kolejne osoby do sadzenia roślin i na 100 proc. zachęca do sąsiedzkich rozmów.

BISKUPIN-SĘPOLNO-DĄBIE-BARTOSZOWICE

Drugi etap podziemnej rewolucji śmietnikowej

ZUZANNA SZARCZYŃSKA

Jeden z nowych podziemnych pojemników na papier na Sępolnie

W siedmiu lokalizacjach przy ulicy Dembowskiego i w jednej przy Partyzantów spółka Wrocławskie Mieszkania jeszcze tego lata rozpocznie budowę podziemnych pojemników na odpady.

■ Maciej Wołodko

W ramach I etapu #czysteSępolno Wrocławskie Mieszkania zrealizowały dotychczas 16 Miejsc Zbiórki Odpadów w różnych lokalizacjach (MZO), w tym 10 pergoli (wiat) i 6 gniazd pojemników podziemnych.

Podziemny pojemnik jest bardziej wydajny od tradycyjnych: ma objętość 3 mkw.; zastępuje 3 pojemniki o pojemności 1100 litrów lub ok. 28 pojemników 120-litrowych. Wartość inwestycji to 2,5 mln zł.

Kolejna faza planowanej inwestycji obejmie wschodnią część Sępolna. Założenie jest takie, by

wszystkie frakcje odpadów osiedlowych poza zielonymi trafiały do pojemników podziemnych, a gniazda lokowane mają być w pasach drogowych.

Aktualnie dla części północnej historycznego Sępolna ponowny został przetarg na opracowanie dokumentacji projektowej do budowy kolejnych miejsc zbiórki odpadów. Wkrótce Wrocławskie Mieszkania ponownie przetargi dla kolejnych lokalizacji, w tym na odpady zielone.

➤ Więcej o kampanii #czysteSępolno na: www.wm.wroc.pl/czystesepolno

PLAC GRUNWALDZKI

Rozstaw pionki, rzuć kostką i wędruj po planszy

Szukacie sposobu na spędzenie środowego wieczoru w dobrym towarzystwie? Dołączcie do Klubu Planszówek OD NOWA, który działa z inicjatywy mieszkańców osiedla i rośnie w siłę.

Nieważne, czy jesteście planszówekownikami, czy dopiero zaczynacie swoją przygodę z grami – tu każdy znajdzie coś dla siebie. Dotychczasowi bywalcy rozgrywek chętnie przyjmą kolejnych graczy, tym bardziej że klub oferuje nie tylko emocjonujące rozgrywki (od lekkich karcianek po strategiczne klasyki), bo każda środa to także świetna atmosfera, dobra rywalizacja, nowe znajomości i przy-

jażnie zawiązane przy planszy; a przede wszystkim – szansa na poznanie nowych i ciekawych tytułów z szerokiej kolekcji. Spotkania organizowane się w Centrum Aktywności Lokalnej Plac Grunwaldzki OD NOWA (ul. Marii Skłodowskiej-Curie 63a), w każdą środę w godz. 17.30–21. Klub jest otwarty dla osób w każdym wieku: seniorów, rodzin z dziećmi i studentów.

SOŁTYSOWICE

Szykuje się plac do osiedlowych zabaw i przygód

Najmłodsi mieszkańcy osiedla w przyszłym roku będą mogli się bawić i spędzać czas na nowym placu zabaw. Wkrótce miasto ma ogłosić przetarg na realizację tego zadania.

W planach jest montaż nowych urządzeń do zabaw dla dzieci i parkowe wyposażenie, czyli ławeczki, zestawy piknikowe, stojaki rowerowe i składane słupki blokujące wjazd. Wyremontowana zostanie także istniejąca ścieżka i nawierzchnia na całym placu. Teren przy Czytankowej zostanie także obsadzony nowymi drzewami i krzewami. W ciągu najbliższych tygodni Zarząd Zieleni Miejskiej ogłosi przetarg, dzięki

któremu będzie oszacowany ostateczny koszt zadania.

Inwestycja, która ma doprowadzić do powstania nowego miejsca rekreacji w sercu osiedla dla mieszkańców Sołtysowic, będzie częściowo finansowana z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz z Funduszu Osiedlowego. Zarząd Zieleni Miejskiej szacuje, że zakończenie realizacji projektu powinno nastąpić wiosną 2027 r.

MAŚLICE

Szkoła nr 26 zbiera wspomnienia do jubileuszu

Z okazji zbliżającego się 80-lecia placówki poszukiwane są absolwenckie fotografie, kroniki i świadectwa, a także sąsiedzkie pamiątki lub inne materiały związane z SP nr 26 we Wrocławiu.

Dokładnie 16.10.1946 r. w szkole przy Suwalskiej 5 zadzwonił pierwszy dzwonek. Przez 8 dekad mury opuściły tysiące uczniów, a z placówką związanych jest wiele wspomnień, historii i ciekawych ludzi. Z okazji tego jubileuszu już dziś planowanych jest wiele wydarzeń i działań związanych z historią szkoły. W związku z tym organizatorzy zwracają się z prośbą do mieszkańców, absolwentów,

byłych i obecnych pracowników, a także wszystkich przyjaciół szkoły o pomoc w tworzeniu jubileuszowej opowieści. Jeśli posiadacie zdjęcia, albumy, świadectwa i inne pamiątki związane ze szkołą i chcielibyście użyczyć ich na czas obchodów – zachęcamy do kontaktu ze szkołą.

➤ Więcej informacji na: www.wro.news/jubileusz-sp26

4.08.2026

Augustowska 74, 85, **Bacciarrellego** 1, Balzaka 55, Borowska 40, Bukowskiego 158, Buska 11, **Chałupnicza** 54, Chorzowska 16, 57, Chudoby 18, Czajkowskiego 31, Czartoryskiego 9, **Dokerska** 27, **Fiołkowa** 4, **Giserska** 2, Głogowska 9, Górnicza 11, Grabiszyńska 106, 142, Grudziądzka 81, Gwarecka 1, al. gen. **Hallera** 9, 65, 117, 128, 140, gen. Haukego-Bosaka 12, Himalajska 6, Hiszpańska 43, Hłaski 20, Hubska 123, **Iłakowiczówny** 4a, **Jesionowa** 26, św. Jerzego 1, **Kamienna** 19, Karmelkowa 4, Kielecka 66, Klecińska 150, ks. Klimasa 19, Kłokoczyska 202, Kolbuszowska 3, Kolistka 12, Kominiarska 68, Komuny Paryskiej 84, Konopnickiej 26, Kopycińskiego 11, Kościelna 20, Kościuszki 105, Koszarowa 48, Kotsisa 21, Krucza 80, Krynicka 28, **Lotnicza** 147, Lubińska 6, Łomżyńska 2, Łubinowa 1d, **Meliorancka** 32, Miernicza 21, Miłoszycka 52, Młodych Techników 47, Mościckiego 1, **Nowodworska** 75, **Obornicka** 8, 113, Obrońców Poczty Gdańskiej 72, Odkrywców 1–3, Odrodzenia Polski 14, Oficerska 6, Opolska 119b, Ostrzeszowska 28, **Paniowicka** 13, Parnickiego 6, Partyzantów 113, Pereca 15a, 24a, Piękna 25g, Pilczycka 164–168, Pola 65, Powstańców Śląskich 112, al. Pracy 30, Promenada 15, **Racławicka** 37, Reymonta 10e, zaułek Rogoziński 1, Romanowskiego 32, Rumiankowa 57, Rybnicka 18, Rymarska 2, **Sarnia** 15, Sempołowskiej 67, Sernicka 19, Skrzetuskiego 10, Skrzydlata 3, Słubicka 11a, Słupska 9, Sokoła 19, Stalowa 6, 63, 64, Stanisławowska 62, Swobodna 8, Swojczycka 116a, Szczepińska 2, Szkocka 51, Sztabowa 51, Świeradowska 49, 67, **Tczewska** 59, Terenowa 3, Tkacka 68, Toruńska 74, Trawowa 27, Trzebnicka 80, **Ulanowskiego** 9, **Wagnera** 7a, Wesola 19, Wieczysta 141, Wilanowska 53, Wiwulskiego 24, Wojaczka 15, Wojrowicka 33, Wojszycka 32, **Zagony** 79, Zaporoska 30, Zarembowicza 18, Zbarska 2, Żelazna 37

Najważniejsza rozmowa rozpoczyna się od „cześć”

Rusza miejski program wsparcia i bezpieczeństwa młodych pod nazwą „Młodzież: potencjał, nie problem!”. Od lipca do końca grudnia pięcioosobowy zespół będzie obecny w galeriach handlowych, a także na Dworcu Głównym, Wyspie Słodowej, skateparkach i osiedlowych boiskach.

Paulina Krawczyk

Nie czekają, aż młodzi ludzie zgłoszą się po pomoc – to oni wychodzą do nich i rozmawiają, budują relacje, pomagają w sytuacjach kryzysowych. W razie potrzeby umożliwiają także szybki kontakt z psychologiem lub innymi specjalistami czy instytucjami.

– Chcemy, aby każdy młody Wrocławianin wiedział, że nie zostaje sam ze swoimi trudnościami i zawsze może liczyć na pomoc oraz wsparcie. To część szerszych działań Wrocławia na rzecz zdrowia psychicznego, profilaktyki i bezpieczeństwa młodych mieszkańców. Taką rolę pełni również HejtoBus, który odwiedza wrocławskie szkoły i tworzy przestrzeń do rozmowy o emocjach, relacjach i wyzwaniach, z którymi młodzi mierzą się na co dzień – zaznacza Magdalena Wdowiak-Urbańczyk, dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Natalię Olechowicz będziecie mogli spotkać na wrocławskich osiedlach, boiskach i w galeriach handlowych

Pilotaż pokazał, że młodzi chcą rozmawiać

Od stycznia do maja 2026 r. Wrocław przeprowadził pilotaż projektu wspierającego młodzież. W jego trakcie streetworkerzy przepracowali 280 godzin w terenie, pełnili średnio trzy dyżury tygodniowo. Z ich pomocy skorzystało ponad 300 młodych ludzi.

Wyniki pokazały jednoznacznie, że taka forma wsparcia jest potrzebna, dlatego od 1.07 do 31.12.2026 r. realizowany będzie pełny program.

– Streetworking to przede wszystkim obecność i relacja. Nie czekamy, aż młodzi ludzie zgłoszą się po pomoc – wychodzimy do nich. Nasz zespół tworzą m.in. studenci ostatnich lat psychologii

oraz osoby pracujące pod opieką doświadczonych koordynatorów. Dzięki niewielkiej różnicy wieku łatwiej nawiązujemy kontakt z młodymi ludźmi, budujemy zaufanie i pomagamy im znaleźć odpowiednie wsparcie. W razie potrzeby mogą oni również skorzystać z bezpłatnej pomocy zawodowego psychologa – mówi Agata Bulicz, koordynatorka pro-

jektu z Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych.

Gdzie i kiedy można spotkać streetworkerów?

Pięcioosobowy zespół streetworkerów będzie pracował co najmniej 1100 godzin, głównie popołudniami i wieczorami – między godz. 17 a 20, kiedy młodzież najczęściej korzysta z miejskiej przestrzeni.

– Nasza praca zaczyna się od zwykłego „cześć”. Nie przychodzimy pouczać, oceniać ani kontrolować. Chcemy poznać młodych ludzi, porozmawiać z nimi i być obok wtedy, kiedy tego potrzebują. Młodzi często nie ufają dorosłym ani instytucjom – dlatego jesteśmy my. Czasami rozmowa trwa kilka minut, a czasami dłużej. Najważniejsze jest to, żeby młodzi wiedzieli, że obok jest ktoś, kto ich wysłucha i pomoże znaleźć rozwiązanie. Mówimy też, gdzie można ciekawie spędzić czas we Wrocławiu – wyjaśnia Ruslan Perehudov, streetworker i student psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Streetworkerzy pracują zawsze w parach, można ich łatwo rozpoznać po oznaczonych koszulkach. Harmonogram z dokładnymi godzinami i lokalizacjami ich dyżurów publikowany będzie na Instagramie: **@Młody Wrocław**. Miasto przeznaczyło na realizację programu blisko 185 tys. zł.

Co należy zmienić już teraz dla edukacji przyszłości

Uczestnicy wcześniejszej edycji konferencji edukacyjnej w WPT

Szkoła, która skupia się na ukrytych talentach i daje poczucie, że uczeń ma realny wpływ na to, co dzieje się wokół. Brzmi jak utopia? Niekoniecznie. Już 25.09 we Wrocławskim Parku Technologicznym dyrektorzy, nauczyciele i eksperci spotkają się, by porozmawiać o edukacji dla przyszłości.

Marta Michałowska

Tegoroczna, czyli już V edycja konferencji Liczymy się dla edukacji, organizowana jest pod hasłem „Obywatel przyszłości” i ma za zadanie odpowiedzieć na kluczowe pytanie współczesnego szkolnictwa: jak przygotować młodzież do świata, którego jeszcze nie znamy?

Wydarzenie kierowane jest przede wszystkim do dyrektorów szkół, nauczycieli, edukatorów, przedstawicieli samorządów oraz organizacji chcących kształtować przyszłość polskiej edukacji. Główne osie dyskusji będą się opierać na

tym, jak współczesna szkoła może skutecznie wspierać talenty, budować odporność uczniów oraz wzmacniać ich sprawczość i gotowość na przyszłość w dynamicznie zmieniających się realiach. Program konferencji został podzielony na cztery główne tematy:

- **przyszłość** – blok otworzy wystąpienie Zyty Czechowskiej (Nauczycielki Roku 2019), która podpowie, jak wspierać dobrą przyszłość każdego ucznia
- **talent** – uczestnicy wysłuchają prelekcji m.in. Olgi Kozierowskiej, która wygłosi przemówienie o talentach przyszłości, których współ-

czesna szkoła często jeszcze nie dostrzega

- **odporność** – Grzegorz Święch i Bolesław Michalski zaczną od wielu wymiarów odporności, kładąc nacisk na jej powiązanie z bezpieczeństwem i na cyfrową odporność uczniów
 - **zaangażowanie** – panel dyskusyjny z udziałem przedstawicieli środowiska edukacyjnego, który skupi się na sposobach wzmacniania sprawczości, odpowiedzialności i aktywnego uczestnictwa młodych ludzi w życiu społecznym.
- **Szczegółowy program i więcej informacji na stronie: www.wro.news/obywatel-przyszlosci**

Co warto czytać w wakacyjne weekendy?

Na urlopie mamy czas, aby przeczytać coś naprawdę dobrego i wymagającego naszej uwagi. Oto 9 książek – powieści, tomów o sztuce, historii, migrenie, a nawet roślinach, które mają niesamowite umiejętności. Zobaczcie, co można zabrać do czytania na wakacje!

I Magdalena Talik

1. Książka szkockiej historyczki i krytyczki sztuki Laury Cumming **„Grom z jasnego nieba. Opowieść o życiu, sztuce i nagłej śmierci”** (w przekładzie Anny Sak, Wydawnictwo Literackie) jest genialną próbą uchwycenia fenomenu malarstwa holenderskiego złotego wieku.

2. **„Wichrowe wzgórze” Emily Brontë** (Wydawnictwo W.A.B.) – nowy przekład tak znanej powieści jest zawsze sporym wydarzeniem. Poprzedza go gorączkowe oczekiwanie i pytania, jak tłumacz poradził sobie ze współczesnym spolszczeniem oryginału. Uspokajam, Anna Bańkowska wykonała benedyktyńską pracę, ale efekt jest znakomity.

3. Lekturę „Wichrowych wzgórz” warto uzupełnić o rozprawę prof. Anny Śliwińskiej zatytułowaną **„Austen, Brontë, Woolf. Filmowe biografie”** (ukazała się nakładem Wydawnictwa słowo/obraz terytoria). W ten sposób poznamy lepiej autorki, które w ostatnich kilku dziesięcioleciach zyskały sławę za sprawą ekranizacji filmowych i seriali czy biografii filmowych.

4. W książce **„Nieskończona rozmowa. Nowosielski i Różewicz”** (ukazała się nakładem

Oto autorski wybór naszej redakcyjnej koleżanki Magdaleny Talik dziewięciu lektur idealnych na wakacje

Państwowego Instytutu Wydawniczego) historyk literatury i eseista Radosław Romaniuk przybliży równoległe biografie Tadeusza Różewicza i Jerzego Nowosielskiego.

5. Kulisy Festung Breslau, nie tylko od strony militarnej, ale też cywilnej, przybliży w bardzo rzetelnie przygotowanym tomie **„Ostatnia twierdza Hitlera. Breslau 1945”** (przełożył Tomasz Fiedorek) brytyjski historyk Richard Hargreaves. Wydawnictwo Rebis właśnie przygotowało dodruk książki.

6. Na każdą książkę Therese Bohman czekam z wielką niecierpliwością. **„Góry prawdy”**

(przełożyła Justyna Czechowska, Wydawnictwo Pauza) to doskonała, wyjątkowo piękna, nieco nostalgiczna książka m.in. o tym, jak wypełnić pustkę po ukochanej osobie.

7. „Zostałam zredukowana do kogoś, kto tylko wciąż cierpi ból” – pisze Celia Svedhem, szwedzka psycholożka i psychoterapeutka, ale też autorka niezwykle poruszającej książki **„Ciemny pokój. O historii migreny i poszukiwaniu ulgi”** (w przekładzie Elżbiety Ptaszyńskiej-Sadowskiej, Wydawnictwo Czarne). I zabiera nas w przypominającą zawrót głowy podróż po swoim życiu, które całkowicie zdominowała migrena.

8. Jeśli oglądaliście „Ojczyznę” w reżyserii Pawła Pawlikowskiego lektura znakomitej, poświęconej Thomasowi Mannowi powieści **„Czarodziej”** Colma Tóibína (w mistrzowskim przekładzie Jerzego Kozłowskiego, Wydawnictwo Rebis) będzie doskonałym uzupełnieniem świetnego filmu.

9. Zoë Schlanger, która przez lata zajmowała się tematem zmian klimatycznych, udowadnia w książce **„Światłożercy. Jak tajemnicza inteligencja roślin zmienia nasze rozumienie życia na Ziemi”** (przełożyła Ewelina Zaremska, Wydawnictwo Helion), że rośliny potrafią robić rzeczy niewyobrażalne.

Kino pod gwiazdami

Trwa Międzynarodowy Festiwal Filmowy Tauron Nowe Horyzonty, w ramach którego na wrocławskim Rynku odbywają się codziennie bezpłatne seanse. Wszystkie rozpoczynają się o godz. 21.30. Jeszcze obejrzymy: 29 lipca (środa) – Na fali, reż. Kathryn Bigelow; 30 lipca (czwartek) – Sny o miłości, reż. Dag Johan Hauge; 31 lipca (piątek) – Father, Mother, Sister, Brother, reż. Jim Jarmusch; 1 sierpnia (sobota) – Cinema Paradiso, reż. Giuseppe Tornatore; 2 sierpnia (niedziela) – Miłość, która zostaje, reż. Hlynur Pálmason.

Chopin w Parku Południowym

Koncerty w Łazienkach Królewskich w Warszawie, przed słynnym pomnikiem Fryderyka Chopina mają wieloletnią tradycję i swoją publiczność. Nie inaczej może być we Wrocławiu, bo już od 2 sierpnia startują Letnie Koncerty Chopinowskie w Parku Południowym, także przed pomnikiem Chopina. W tym sezonie wystąpią m.in. Piotr Alexewicz, laureat Konkursu Chopinowskiego, i prof. Paweł Zawadzki z Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Zobaczcie, kto zagra w sierpniu. Wstęp wolny! Harmonogram na: www.wro-news/chopin-w-parku.

Erste Letnie Brzmienia 2026. Kto wystąpi?

Grzegorz Turnau będzie jednym z gości wrocławskiej edycji festiwalu

Sezon festiwalowy w pełni! Pod koniec sierpnia do Wrocławia zawita festiwal Erste Letnie Brzmienia. Czekają nas dwa dni pełne muzyki i fantastycznej atmosfery. Kto wystąpi?

I Paulina Krawczyk

We Wrocławiu festiwal Letnie Brzmienia odbędzie się na Stadionie Olimpijskim.

W piątek (28 sierpnia) wystąpią: Vito Bambino, Brodka gra Grandę, Kacperczyk, Julia Wieniawa, Król / Tyszkowski (Ewa Koc), Bass Astral, Daniel Godson, Tom Pigment. A w sobotę (29 sierpnia) wystąpią: Kaśka Sochacka, Mrozu, Grzegorz Turnau z orkiestrą symfoniczną, Ewa Farna, Xxanaxx, Babie Lato: Natalia Grosiak, BELA, Kathia, EMY, Martyna Baranowska.

Projekt specjalny Babie Lato w tym roku stworzyły Natalia Grosiak, BELA oraz Kathia. Wokalistki przygotowały trzy wspólne utwory: „Dwa słońca”, „Co chcę, to mam” i „Przejdzie”.

Start zaplanowany jest na godz. 17. Harmonogram koncertów zostanie opublikowany bliżej daty festiwalu. Sprzedaż biletów nadal trwa. Aktualnie bilety jednodniowe kosztują 275 zł, a karnety dwudniowe – 425 zł.

➤ Bilety do kupienia w serwisie Eventim

Teatr Polski rozpocznie sezon Fredrą

Trwają wakacje, ale warto już planować nowy sezon artystyczny 2026/2027, zwłaszcza że zapowiada się wiele atrakcji, jak choćby premiera „Męża i żony” Aleksandra hrabiego Fredry w Teatrze Polskim. Reżyseruje Michał Zadara, który akcję komedii z XIX wieku przeniósł do bogatego, współczesnego domu z nowoczesną scenografią. Nowocześnie będzie także za sprawą muzyki wrocławskiego duetu Skapel, ale zachowane zostanie oryginalne brzmienie tekstu Fredry. Spektakl potrwa 110 min (z jedną przerwą) i będzie prezentowany 18–20, 22–27 września, 24 i 25 października. Bilety w cenie 50–90 zł kupimy w kasie Teatru Polskiego bądź online.

Nowości w Poradniku Mieszkańca. Znasz tę aplikację?

Jak zgłosić chęć przejścia na emeryturę? Gdzie kupić abonament parkingowy dla mieszkańca? Co to jest WBO? Na takie pytania zadane przez mieszkańców pojawiły się w czerwcu i lipcu odpowiedzi w miejskiej aplikacji. Nie znasz jeszcze Poradnika Mieszkańca? Koniecznie to zmień, wchodząc na www.wroclaw.pl/poradnik-mieszkanca.

Agata Zięba

Poradnik Mieszkańca to internetowa baza wiedzy dla Wrocławian, w której zebrano odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania z różnych kategorii codziennych spraw dotyczących naszego miasta. Poradnik został opracowany we współpracy z przedstawicielami jednostek odpowiedzialnych za kluczowe obszary funkcjonowania Wrocławia. Dzięki niemu otrzymujemy zbiór rzetelnych i aktualnych informacji w jednym miejscu.

Poradnik pozwala sprawdzić nie tylko jak i gdzie załatwić daną sprawę, ale również szybko dowiedzieć się wszystkiego, co w konkretnym przypadku jest ważne. Każdy temat jest opisany przystępnie i zrozumiale. Pytania podzielono na 11 kategorii. Odpowiedzi można szukać, przeglądając je lub wpisując pytanie w inteligentną wyszukiwarkę.

W ubiegłym miesiącu baza pytań i odpowiedzi wzbogaciła się o kolejne tematy. Oto niektóre z nich.

Jak zgłosić chęć przejścia na emeryturę?

Wniosek można złożyć osobiście w jednym z oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wysłać go pocztą lub złożyć go przez internet na stronie: www.zus.pl/ezus/logo-wanie.

Do wnioskowania o emeryturę konieczne jest posiadanie następujących dokumentów:

- dokumentu tożsamości
- dokumentów potwierdzających przebyte okresy pracy i wysokość wynagrodzeń
- jeżeli w twoim imieniu występuje pełnomocnik, konieczne jest pisemne pełnomocnictwo.

Wymagane formularze możesz pobrać ze strony lub w placówce ZUS. Wypełnij dane w wymaganych formularzach: wniosku EMP oraz informacji ERP-6. Dostarcz wypełnione formularze wraz z przygotowanymi dokumentami do najbliższego ZUS-u. Możesz zarezerwować termin wizyty w terenowej jednostce organizacyjnej ZUS poprzez PUE.

Wniosek możesz również wypełnić w formie elektronicznej na profilu PUE (usługa „Złożenie dokumentu EMP” i „Złożenie dokumentu ZUS ERP-6”). I złożyć, podpisując elektronicznie.

Decyzja w sprawie emerytury powinna być wydana w ciągu 30 dni. Otrzymasz ją taką drogą, jaką złożyłeś wniosek.

Gdzie kupić abonament parkingowy dla mieszkańca?

Abonamenty parkingowe Wrocławianie mogą wykupić w Zarządzie Dróg i Utrzymania Miasta oraz przez internet. Sprawę można załatwić bezpośrednio w Biurze Obsługi Klienta ZDiUM przy ul. Długiej 49 od pon. do pt. w godz. 7.15-15.15 lub online na: wroclaw.e-abonamenty.pl.

Wymagane są: rozliczanie we Wrocławiu podatku dochodowego od osób fizycznych, meldunek stały lub czasowy w wybranej strefie, tytuł własności pojazdu, w przypadku abonamentów podlegających weryfikacji dokumenty dotyczące np. niepełnosprawności czy dla samochodu elektrycznego oraz dowód opłaty. Abonament można nabyć na czas liczony w pełnych miesiącach, nie dłuższy niż jeden rok.

Opłaty za abonament można dokonać gotówką w kasie ZDiUM, bezgotówkowo w opłatomacie w ZDiUM lub przelewem na rachunek bankowy. Koszt abonamentu wyliczany jest procentowo na podstawie obowiązującej płacy minimalnej dla określonej liczby pojazdów.

Co to jest WBO?

Wrocławski Budżet Obywatelski (WBO) to część budżetu miasta, o której przeznaczeniu decydują mieszkańcy w głosowaniu bezpośrednim. Jest on jednym z trzech budżetów partycypacyjnych realizowanych przez UMW.

Aby zgłosić swój pomysł, nie trzeba być zameldowanym we Wrocławiu. Każdy mieszkaniec może złożyć swoją propozycję i tym samym stać

się Liderem projektu. Lider określa wartość projektu oraz czy jest to projekt osiedlowy czy ponadosiedlowy. Następnie składa projekt na formularzu dostępnym na stronie internetowej: www.wroclaw.pl/rozmawia/wroclawski-budzet-obywatelski, papierowo lub elektronicznie. Do tego musi być dołączona lista podpisów przynajmniej dwóch mieszkańców popierających projekt, wśród nich może być również podpis Lidera.

Złożone projekty są oceniane, a wyniki publikowane na stronie internetowej. Tylko projekty pozytywnie ocenione zostaną poddane pod głosowanie mieszkańców. Każdy mieszkaniec Wrocławia może głosować na maksymalnie 2 projekty: jeden osiedlowy i jeden ponadosiedlowy. Głosowanie przebiega głównie elektronicznie, ale dostępna jest również opcja głosowania stacjonarnego.

Gdzie kupić bilet MPK?

Bilety MPK w formie papierowej można kupić w automatach biletowych rozmieszczonych na terenie całego miasta. Elektronicznie kupimy je przy użyciu aplikacji w telefonie (m.in. URBANCARD czy Jakdojade) lub w pojeździe MPK. W tamwajach i autobusach bilety jednorazowe, czasowe, grupowe (wyłącznie w formie elektronicznej, niewymagające skasowania) kupimy w kasownikach (zapisując się na karcie płatniczej). Bilety okresowe dostępne są do nabycia również za pośrednictwem portalu www.urbancard.pl.

PORADNIK MIESZKAŃCA

3000 kilometrów z koniem przez Europę

O sukcesie w międzynarodowych zawodach na Partynicach i przygotowaniach do wrześniowego występu na Mistrzostwach Świata w dyscyplinie jeździeckiej Working Equitation 2026 w Jerez de La Frontera w Hiszpanii z Anną Skrzypek, która będzie tam reprezentować Polskę, rozmawia Michał Kurowicki.

Jakie nadzieje wiąże pani z występem w zawodach w Jerez de La Frontera, które potrwają od 8 do 13 września?

Sam udział w mistrzostwach jest dla mnie już wygraną i spełnieniem marzenia. To będzie wyjątkowa przygoda i okazja, aby stanąć obok najlepszych zawodników na świecie. Mam świadomość, że będzie to mój pierwszy start w zawodach tej rangi, dlatego podchodzę do tego z szacunkiem, ale też z dużą motywacją.

Nie chcę skupiać się wyłącznie na miejscu, które zajmę, ponieważ już sama możliwość reprezentowania Polski na tak prestiżowej imprezie jest dla mnie czymś wyjątkowym. Oczywiście, jadę tam po to, żeby dać z siebie wszystko i osiągnąć jak najlepszy wynik, na jaki mnie stać. Najważniejsze będzie dla mnie pokazanie swojej pracy, serca i przygotowania oraz zebranie doświadczenia, które zaprocentuję w przyszłości. Będę dumna, mogąc założyć biało-czerwone barwy

Anna Skrzypek na koniu Notavel do Penedo będzie reprezentować Polskę na Mistrzostwach Świata

i reprezentować Polskę wśród najlepszych na świecie.

Jak ocenia pani Międzynarodowe Zawody Working Equitation, które odbyły się na Partynicach, na których zajęła Pani czwarte miejsce i zakwalifikowała się na Mistrzostwa Świata?

To były wyjątkowo wymagające zawody. Cieszę się, że mogłam rywalizować na własnym terenie, na Partynicach, w gronie czołowych zawodników z Polski i z zagranicy. Czwarte miejsce wywalczone

z koniem Notavel do Penedo jest dla mnie ogromnym sukcesem, ale przede wszystkim potwierdzeniem, że nasza wielomiesięczna praca przynosi efekty. Największą radość daje mi jednak uzyskanie kwalifikacji do Mistrzostw Świata w Hiszpanii. Daje mi to także motywację do dalszych przygotowań i reprezentowania Wrocławia oraz całej Polski na arenie międzynarodowej.

Jak będzie wyglądała podróż pani i konia, bo będzie daleka, czyli aż do Jerez de La Frontera?

To będzie duże przedsięwzięcie logistyczne. Mamy do pokonania z Wrocławia ponad 3 tys. km w jedną stronę, dlatego podróż została zaplanowana etapami. Na miejsce jedziemy razem. Będziemy jechać kilka dni, robiąc regularne postoje, aby Notavel mógł odpocząć, napić się wody i zregenerować siły. Odpowiednie przygotowanie podróży jest równie ważne jak przygotowanie sportowe, bo ma duży wpływ na dyspozycję konia podczas mistrzostw.

CZYTAJ CAŁY WYWIAD

Tydzień w skrócie

W meczu o mistrzostwo Polski w futbolu amerykańskim **Pantery Wrocław** przegrały 26.07 na Stadionie Olimpijskim z Orłami Warszawa 40:58. Mimo porażki są zadowoleni z wicemistrzostwa: „Najmłodsza drużyna w lidze. Walczyliśmy do samego końca. Dziś wracamy ze srebrnymi medalami, ale przede wszystkim z ogromną dumą. Przyszłość jest nasza”.

Pierwszym zagranicznym wzmocnieniem **koszykarskiego Śląska** w tym okienku transferowym został amerykański rzucający obrońca Malik Parsons (190 cm, 26 lat). W pierwszej części poprzedniego sezonu reprezentował turecki Bursaspor i zdobywał średnio 11,6 punktu na mecz. W marcu 2026 r. przeniósł się do niemieckiego Rasta Vechta, gdzie dokończył rozgrywki ze średnimi na poziomie 11,1 punktu oraz 45-procentową skutecznością w rzutach z dystansu.

Od 27 lipca do 1 sierpnia we Wrocławiu rozgrywane są **Mistrzostwa Europy w Baseballu** Grupy B. Impreza odbywa się na przebudowanym stadionie na Zakrzowie. Polska drużyna zaczyna swoje spotkania każdego dnia o godz. 18.30 i zmierzy się: 29.07 z Ukrainą, 30.07 z Litwą i 31.07 z Irlandią. Wielki finał odbędzie się 1 sierpnia o godz. 14. O złoty medal i awans powalczą dwie najlepsze drużyny turnieju. Wstęp na mecze jest wolny.

Trener ocenił, że WKS zasłużył na więcej

Przemysław Banaszak (z lewej), autor pierwszego gola dla Śląska

Podopieczni Ante Simundzy szybko objęli prowadzenie, ale w drugiej połowie stracili dwie bramki, w tym jedną samobójczą. Po porażce w Zabrzu zagrają 2.08 u siebie z Rakowem Częstochowa.

■ Błażej Organisty

Zaledwie siedem minut po powrocie do najwyższych rozgrywek Wrocławianie dostali od gospodarzy prezent. Obrońcy Górnik stracili piłkę w polu karnym po fatalnym błędzie, dopadł do niej Piotr Samiec-Talar, podał do Przemysława Banaszaka, a ten z łatwością otworzył wynik spotkania. Po straconym голу wicemistrzowie Polski ruszyli do odrabiania strat, co udało im się dopiero w 65. minucie. Udało to trafne określenie, bo piłka do siatki wpadła po podaniu sprzed pola

karnego, które niefortunnie przeciął Yegor Matsenko (1:1). Kilkanaście minut potem był rzut różny, po którym odbitą piłkę zebrał przed polem karnym Ikia Dimi. Uderzył płasko i celnie, podwyższając i ustalając, jak się później okazało, wynik na 2:1.

W drugiej kolejce WKS zmierzy się w niedzielę 2 sierpnia w domu z Rakowem Częstochowa, który przyjedzie do Wrocławia po porażce 1:2 na własnym boisku z Wisłą Płock. Początek meczu na stadionie Tarczyński Arena o godzinie 17.30.

WYDARZENIA SPORTOWE

baseball

Mistrzostwa Europy, codziennie do 1 sierpnia (finał w niedzielę o godz. 14), Wrocławska Arena Sportu

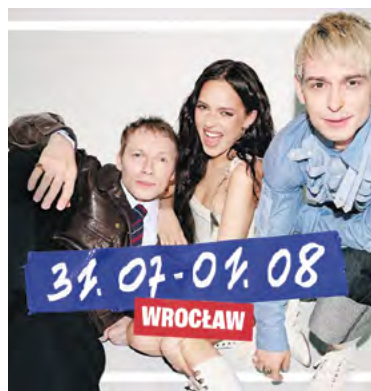
piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa, 2.08, 17.30, Tarczyński Arena, WKS Śląsk Wrocław – Raków Częstochowa (TVP Sport i Canal+ Sport 3)

Zrób sobie lodowiec na wakacje 30.07

Odra Centrum (Wyb. Słowackiego 5B) zaprasza dzieci na letnie warsztaty „Lodowce i obieg wody w przyrodzie”: 30.07 (10-11.30), 1.08 (17-18.30), 5.08 (10-11.30), 7.08 (17-18.30), 8.08 (17-18.30), 20.08 (10-11.30), 21.08 (17-18.30). Nie ma zapisów, wystarczy przyjść. Koszt – 49 zł za osobę.

Wrocławskie Męskie Granie 31.07 i 1.08

Są jeszcze bilety na Męskie Granie na Polach Marsowych (Paderewskiego 35). Orkiestrę w 2026 r. tworzą: Igor Herbut, Zalia i Vito Bambino. Koncerty zaczynają się o godz. 16. Na dwóch scenach (główniej i „Ż”) wystąpi kilkunastu artystów. Bilety od 309,90 zł na: www.wro.news/granie-2026

Komedia inspirowana snami 6.08

Idealne wakacje? Szalone przygody? A może koszmary? Wpadnijcie na „ZaSenni” i podzielcie się historiami prosto ze śpiulkołotu. Senne opowieści rozpoczną się 6 sierpnia o godz. 19 w „Dziady i Koktajle” (Jatki 3/4). Bilety w cenie od 15 zł do nabycia na: www.wro.news/za-senni

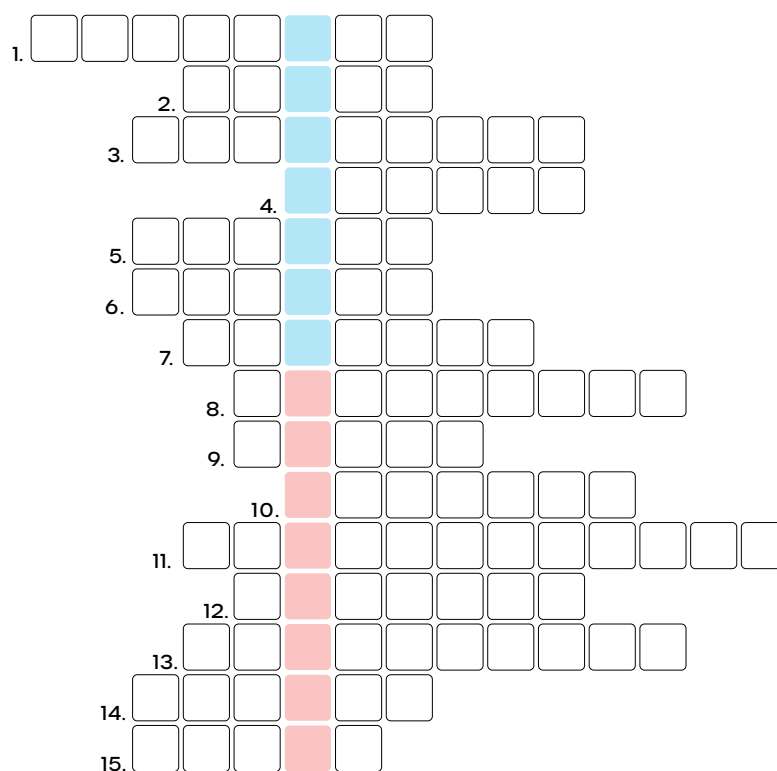
Sopran i wiolonczela w blasku świc 7.08

W Katedrze św. Marii Magdaleny (Szewska) 7.08 o godz. 19 w trakcie koncertu Opera night concert sopranem zaśpiewa Hanna Błachuta, a na wiolonczeli zagra Kinga Chudzikowska. W programie arie, miniatury i muzyczne opowieści. Bilety od 75 zł na: www.wro.news/hanna-kinga

KRZYŻÓWKA NUMERU 286

- Była nią „Solidarność” w stosunku do komunistów.
- Dawne ziemie wschodnie Rzeczypospolitej.
- Niezlomni lub wyklęci.
- Reprezentował Stany Zjednoczone na konferencji Wielkiej Trójki w Poczdamie.
- Autobus Jelcz przypominający kształtem warzywo.
- Auto, które przewiozło „miliony” Solidarności.
- Kardynał, autor orędzia biskupów polskich do niemieckich.
- Reżyser trylogii zabużańskiej.
- Nie tylko z gazetami.
- Odbywały się w Polsce w 1956 r., 1968 r., 1970 r. i 1980 r.
- Osadzenie w miejscu odosobnienia bez wyroku sądowego i w czasie stanu wojennego, które dotyczyło działaczy Solidarności.
- Rzeczywistość sklepowa PRL-u.
- Wprowadził stan wojenny.
- Został nim Karol Wojtyła.
- ... Wolna Europa.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer 664 072 606. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze biuletynu będzie to 286.HASŁO (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do 5.08 do godz. 20. Trzech zwycięzców wylosujemy (zgodnie z regulaminem) spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do 12.08. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych ze stacjonarnego numeru telefonu: 71 776 71 00.

UWAGA! Według regulaminu wygrywa ten, kto wyśle

SMS-a jako pierwszy, przedostatni lub ostatni. W tym wydaniu do zdobycia są: bluza, workoplecak i butelka. W numerze 284 (hasło: Miasto w gratisie) zwyciężyli: p. Krzysztof (bluza), p. Małgorzata (workoplecak) i p. Adam (butelka sportowa). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
(pn.-pt. 8-18)

Zgłoś awarię do ZDIUM: **71376 00 22, 19501** (całodobowo)

Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **7134 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **7130 85 030** (pn.-pt. 7-21)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71310 06 46** (pn.-pt. 7-14)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71770 22 22** (całodobowo)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barrier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71321 21 24, 801 033 242**

Telefon informacyjny grup rodzinnych AI-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT

Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71772 49 50, 538 579 555**
(pn.-pt. 9-17)
Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19
(konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna

Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania

Agata Zięba

DRUK

Polska Press Sp. z o.o.
ul. Baczyńskiego 25A
41-203 Sosnowiec

WYDAWCA

Gmina Wrocław